

POLSKO-NIEMIECKI PRZEWODNIK TURYSTYCZNO-ROWEROWY

POLNISCH-DEUTSCHER TOURISTEN- UND FAHRRADFÜHRER

Interreg
Polska-Sachsen

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska-Saksonia 2014–2020. / Das Projekt wird von der Europäischen Union im Rahmen des Kooperationsprogramms INTERREG Polen-Sachsen 2014–2020 mitfinanziert.

POLSKO-NIEMIECKI PRZEWODNIK TURYSTYCZNO-ROWEROWY

POLNISCH-DEUTSCHER TOURISTEN- UND FAHRRADFÜHRER

Tekst / Text:

Partnerzy projektu:

GMINA ZGORZELEC, POWIAT GÖRLITZ, GMINA KRAUSCHWITZ,
KULTURINSEL EINSIEDEL E.V., POWIAT ŻARSKI, GMINA ŁĘKNICA,
MIASTO ZGORZELEC, GMINA PIEŃSK, NADLEŚNICTWO LIPINKI

Projektpartner:

GEMEINDE ZGORZELEC, LANDKREIS GÖRLITZ, GEMEINDE KRAUSCHWITZ,
KULTURINSEL EINSIEDEL E.V., LANDKREIS ŻARY, GEMEINDE ŁĘKNICA,
STADT ZGORZELEC, GEMEINDE PIEŃSK, FORSTAMT LIPINKI

Redakcja / Redaktion:

Starostwo Powiatowe w Żarach / Landratsamt Żary

Opracowanie graficzne i skład / Grafische Gestaltung und Komposition:

Tomasz Stefanik

Korekta / Korrektur:

Wojciech Chocianowicz

Druk / Druck:

ZAPOL Sobczyk Sp.j.

ISBN: 978-83-7518-877-6

Wydawnictwo / Verlag:

ZAPOL Sobczyk Sp.j.

al. Piastów 42, 71-062 Szczecin

tel. +48 91 435 19 00

biuro@zapol.com.pl

www.zapol.com.pl

www.e-zapol.com.pl

SPIS TREŚCI		INHALTSVERZEICHNIS	
Wstęp do przewodnika	2	Einführung in der Touristenführer	
Miasto Zgorzelec	4	Stadt Zgorzelec	
Gmina Zgorzelec	7	Gemeinde Zgorzelec	
Powiat Görlitz	9	Landkreis Görlitz	
Gmina Pieńsk	14	Gemeinde Pieńsk	
Gmina Krauschwitz	17	Gemeinde Krauschwitz	
Kulturinsel Einsiedel E.V.	22	Kulturinsel Einsiedel E.V.	
Powiat Żarski	28	Landkreis Żary	
Gmina Łęknica	32	Gemeinde Łęknica	
Nadleśnictwo Lipinki	38	Forstamt Lipinki	
Wstęp do atlasu	44	Einführung in der Atlas	
Oznaczenia szlaków turystycznych	45	Kennzeichnung Wanderwege	
Szlaki rowerowe – Gmina Zgorzelec	46	Radwege – Gemeinde Zgorzelec	
Szlaki rowerowe – Gmina Pieńsk	48	Radwege – Gemeinde Pieńsk	
Szlaki rowerowe – Powiat Żarski	50	Radwege – Landkreis Żary	
Szlaki pieszo-rowerowe – Powiat Żarski	52	Wander- und Radwege – Landkreis Żary	
Szlaki konne – Powiat Żarski	54	Reitwege – Landkreis Żary	
Nysa Łużycka kajakiem	56	Mit dem Kanu durch Lausitzer Neisse	
Najciekawsze szlaki turystyczne – Powiat Żarski	58	Die interessantesten touristischen Routen – Landkreis Żary	

Przeżyj z nami „Przygodę z Nysą”!

Projekt „Przygoda z Nysą” koncentruje się na wyrównywaniu standardów turystycznych w Unii Europejskiej oraz na tworzeniu optymalnych warunków do realizacji współpracy transgranicznej w zakresie rozwoju turystyki i zacieśniania kontaktów pomiędzy mieszkańcami współpracujących ze sobą samorządów i instytucji.

Projekt zakłada poprawę jakości bazy turystycznej poprzez rewitalizację istniejących szlaków rowerowych, traktów pieszych, pieszo-rowerowych, wodnych i konnych oraz budowę nowych szlaków turystycznych. Podejmowane działania przyczyniają się do zmniejszenia dysproporcji pomiędzy terenami przygranicznymi. Dzięki nieustannej pracy nad stworzeniem jednolitej, spójnej całości polski i niemiecki turysta może poznawać tradycje, zwyczaje i kulturę sąsiadów oraz – korzystając z bogatej bazy turystycznej – aktywnie spędzać czas wolny. Dzięki sprawnej realizacji kolejnych etapów projektu mieszkańcy terenów przygranicznych oraz turyści zyskali m.in. możliwość korzystania z kilkuset kilometrów nowo wybudowanych tras rowerowych oraz możliwość korzystania z Nysy Łużyckiej jako oznakowanego szlaku wodnego.

IV etap projektu „Przygoda z Nysą – zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-niemieckiego” realizuje dziewięciu partnerów: Gmina Zgorzelec, Powiat Görlitz, Gmina Krauschwitz, Kulturinsel Einsiedel e.V., Powiat Żarski, Gmina Łęknica, Miasto Zgorzelec, Gmina Pieńsk oraz Nadleśnictwo Lipinki. Suma dofinansowania wynosi aż 2 590 820 euro, a projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Interreg Polska-Saksonia 2014–2020.

Erleben Sie mit uns das „Abenteuer Neiße”!

Das Projekt das „Abenteuer Neiße” konzentriert sich auf dem Ausgleich der touristischen Standards in der Europäischen Union sowie auf der Schaffung von optimalen Bedingungen zur Realisierung der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit in der Tourismusentwicklung und auf dem Ausbau der Kontakte zwischen den Bewohnern der kooperierenden Selbstverwaltungen und Institutionen.

Das Projekt setzt die Verbesserung der Qualität der touristischen Ausstattung durch die Revitalisierung bestehender Radwege, Wanderwege, Wander- und Radstrecken, Wasserwege und Reiterwege sowie den Bau der neuen touristischen Routen voraus. Die ergriffenen Maßnahmen tragen zum Ausgleich der Ungleichheiten zwischen den Grenzregionen bei. Dank der andauernden Arbeit an der Schaffung einer einheitlichen kohärenten Ganzheit können polnische und deutsche Touristen Traditionen, Bräuche und Kultur der Nachbarn kennen lernen und ihre Freizeit mit der Nutzung der reichen touristischen Ausstattung aktiv genießen. Dank der effizienten Umsetzung der weiteren Phasen des Projekts haben die Bewohner der Grenzgebiete sowie die Touristen u.a. die Möglichkeit gewonnen, die Hunderte von Kilometern von neu errichteten Radwegen und die Lausitzer Neiße als den markierten Wasserweg zu nutzen.

Die IV. Phase des Projekts „Abenteuer Neiße: touristische Bewirtschaftung der deutsch-polnischen Grenzregion” wird von neun Partnern realisiert: Gemeinde Zgorzelec, Landkreis Görlitz, Gemeinde Krauschwitz, Kulturinsel Einsiedel e.V., Landkreis Żary, Gemeinde Łęknica, Stadt Zgorzelec und Gemeinde Pieńsk sowie Försterei Lipinki. Die Finanzierungshilfe beträgt ganz 2.590.820,00 EUR und das Projekt wird von Mitteln des Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung im Rahmen des Programms INTERREG-Kooperationsprojekt Polen-Sachsen 2014–2020 mitfinanziert.

MIASTO ZGORZELEC

STADT ZGORZELEC

Rowerowa wycieczka to dobry pomysł na rodzinną wyprawę – połączenie pięknych widoków z wycieczką, ale też poznawaniu pięknej historii pogranicza polsko-niemieckiego oraz wygodnemu zwiedzaniu Zgorzelca i Görlitz sprzyjają bardzo dobrze przygotowane trasy rowerowe.

Eine Fahrradtour ist eine gute Idee für einen Familienausflug – eine Kombination aus schöner Aussicht und Entspannung, aber auch Kennenlernen der schönen Geschichte des deutsch-polnischen Grenzgebietes und komfortable Besichtigungen von Zgorzelec und Görlitz werden durch sehr gut vorbereitete Radwege ermöglicht.

DWORZEC KOLEJOWY ZGORZELEC UJAZD

Budowę dworca dla stacji Moys (dzisiaj Zgorzelec Ujazd) rozpoczęto w 1876 roku. Był to drugi dworzec w Görlitz i jedyny dworzec kolejowy na prawym brzegu rzeki, na obszarach wschodniej części miasta. Dzisiaj to stacja graniczna, którą Dolny Śląsk wita przyjeżdżających z Niemiec i żegna opuszczających Polskę, a przy tym przykład rzadko spotykanej na Dolnym Śląsku stacji widłowej, którą tworzą dwie sekcje: węgliniecka i lubańska, biegnące po obu stronach niewielkiego budynku dworcowego. Tuż przed wiaduktem kolejowym na Nysie Łużyckiej obie linie łączą się w jedną, prowadzącą do dworca w Görlitz.

Z dworca wyjeżdżamy w kierunku wschodnim, aleją kasztanową, na której końcu skręcamy w prawo. Tuż za torami kolejowymi ponownie skręcamy w prawo (przed budynkiem szkoły ponadgimnazjalnej im. E. Plater) i jedziemy w kierunku zachodnim, wzdłuż wiaduktu kolejowego na Nysie Łużyckiej.

BAHNHOF ZGORZELEC UJAZD

Der Bau des Bahnhofs für die Station Moys (heute Zgorzelec Ujazd) wurde 1876 begonnen. Es war der zweite Bahnhof in Görlitz und der einzige am rechten Ufer des Flusses, am Rande des östlichen Teils der Stadt. Heute ist er ein Grenzbahnhof, auf dem Niederschlesien alle jene begrüßt, die aus Deutschland einreisen, und sich von den aus Polen Ausreisenden verabschiedet, sowie ein Beispiel

für eine in Niederschlesien selten gesehene Gabelstation bildet, die aus zwei Abschnitten besteht: Wegliniecka und Lubańska, und auf beiden Seiten eines kleinen Bahnhofsgebäudes verläuft. Kurz vor der Eisenbahnbrücke an der Lausitzer Neiße gehen die beiden Linien ineinander über und führen zum Bahnhof Görlitz.

Vom Bahnhof aus fahren wir in östlicher Richtung weiter, entlang einer Kastanienallee, an deren Ende wir nach rechts abbiegen. Direkt hinter den Bahngleisen biegen wir erneut rechts ab (vor dem Gebäude der E.-Plater-Oberschule) und fahren nach Westen, entlang der Eisenbahnbrücke über die Lausitzer Neiße.

WIADUKT KOLEJOWY NA NYSIE ŁUŻYCKIEJ

Most zbudowany w latach 1844–1847 przez architekta Gustava Kießlera. Jeden z czterech najdłuższych mostów kamiennych w Polsce i najdłuższy taki w Niemczech. Ma 448 m długości i jest krótszy od mostu w Bolesławcu (519 m), ale wyższy od niego (maksymalnie 35 m nad lustrem wody). Wzorowany na kamiennych mostach rzymskich, wyglądem przypomina akwedukt. Cechują go lekkość, prostota i elegancja formy. Konstrukcję nośną tworzą przyczółki kamienne oraz 30 przęseł łukowych, opartych na 27 kamiennych i 2 betonowych filarach.

Za budulec posłużył miejscowy granit i cement sprowadzany aż z Anglii i Tarnowskich Gór. Środkowe przęsła, wysadzone przez wycofujących się Niemców w maju 1945 r., odbudowano jeszcze w tym samym roku. Obecnie to most graniczny, wchodzący w skład europejskiego korytarza transportowego E 30.

Jadąc wzdłuż wiaduktu dojeżdżamy do gruntowej drogi rowerowej, która biegnie w kierunku południowym i prowadzi przez Park Ujazdowski.

EISENBAHNBRÜCKE AUF DER LAUSITZER NEISSE

Die Brücke wurde in den Jahren 1844–1847 vom Architekten Gustav Kießler erbaut. Eine der vier längsten Steinbrücken in Polen und die längste dieser Art in Deutschland. Sie ist 448 m lang und kürzer als die Brücke in Bolesławiec (519 m), aber höher als diese (maximal 35 m über der Wasseroberfläche). Nach dem Vorbild römischer Steinbrücken ähnelt sie einem Aquädukt. Sie ist gekennzeichnet durch Leichtigkeit, einfache und elegante Form. Die Tragkonstruktionen bestehen aus Steinwiderlagern und 30 gewölbten Spannweiten, die von 27 Stein- und 2 Betonpfeilern getragen werden.

Als Baumaterialien wurden einheimischer Granit sowie Zement aus England und Tarnowskie Góry verwendet.

Die zentralen Buchten, die im Mai 1945 von den sich zurückziehenden Deutschen gesprengt wurden, wurden im selben Jahr wieder aufgebaut. Derzeit ist sie eine Grenzbrücke, die Teil des europäischen Verkehrskorridors E 30 ist.

Über die Eisenbahnbrücke erreichen Sie den Radweg, der in südlicher Richtung verläuft und durch den Ujazdowski Park führt.

PARK UJAZDOWSKI

Zarządzany przez Lasy Państwowe park krajobrazowy, rozciągający się od mostu kolejowego na Nysie Łużyckiej daleko na południe. Obejmuje tereny leżące za rzeką Czerwona Woda i stanowiące europejski obszar chroniony „Natura 2000”. Przed wojną północna część parku nosiła nazwę Jägerwäldchen i służyła wojsku, które miało tu swoje strzelnice. Przy ścieżce spacerowej uważny obserwator odnajdzie kamień upamiętniający tragiczną śmierć żołnierza Królewskiego Pruskiego Batalionu Jegrów, który utonął w tym miejscu.

Po drodze mijamy malownicze rozlewiska Nysy. Droga prowadzi nas do ul. Francuskiej, gdzie łączą się ze ścieżkami rowerowymi prowadzącymi w kierunku południowym. Przejedźdźmy mostek na rzece Czerwona Woda. Znajdujemy się w części miasta Ujazd (przed wojną majątek Moys). Po prawej stronie w głębi widoczne zabudowania przypominające pałac.

UJAZDOWSKI PARK

Ein von den Staatsforsten verwalteter Landschaftspark, der sich von der Eisenbahnbrücke über die Lausitzer Neiße weit in den Süden erstreckt. Umfasst die Gebiete hinter dem Czerwona Woda Fluss, die das europäische Schutzgebiet „Natura 2000” bilden. Vor dem Krieg hieß der nördliche

Teil des Parks Jägerwäldchen und diente der Armee, die hier ihre Schießplätze hatte. Am Fuße des Spazierweges finden aufmerksame Beobachter einen Stein, der an den tragischen Tod eines Soldaten des Königlich Preubischen Jeger-Bataillons erinnert, der an diesem Ort ertrunken ist.

Unterwegs passieren wir die malerischen Nysa-Auen. Die Straße führt uns zur Francuska Straße, wo sie sich mit Radwegen in südlicher Richtung verbindet. Wir überqueren die Brücke über den Czerwona Woda Fluss. Wir befinden uns im Stadtteil Ujazd (vor dem Krieg Moys Besitz). Rechts im Hintergrund sieht man Gebäude, die [einem Palast](#) ähneln.

BAROKOWY DWOREK RODZINY RASCHKE

Dworek z 1730 roku z charakterystycznym czterospadowym dachem, zwieńczonym wieżyczką z iglicowym helmem. W narożniku budynku, na wysokości pierwszego piętra, zegar słoneczny. Pierwszym właścicielem dworu był Daniel Friedrich Wilhelm Raschke, członek Saksońskiej Rady Wojennej, toteż gościli tu król pruski Fryderyk I, księżę Wilhelm Hohenzollern, czy pruski kanclerz Karol August von Hardenberg. W 1759 roku dwór odziedziczył Salomon Friedrich Lingke. Do 1896 roku budynek był siedzibą jego rodu, później nabyło go miasto Görlitz.

Mijamy dwór i jadąc prosto, dojeżdżamy do ul. E. Orzeszkowej. Skręcamy w prawo i po kilku metrach w lewo. Wjeżdżamy w ul. Aleja Ujazdowska. Cały czas poruszając się drogą rowerową jedziemy w kierunku Europejskiego Centrum Pamięć Edukacja Kultura przy terenie byłego niemieckiego obozu jenieckiego [Stalag VIII A](#).

BAROCKES HERRENHAUS DER FAMILIE RASCHKE

Herrenhaus aus dem Jahre 1730 mit einem charakteristischen viereckigen Dach und einem Turm mit nadelförmigem Helm. In der Ecke des Gebäudes, auf der Höhe des ersten Stockwerks, befindet sich eine Sonnenuhr. Daniel Friedrich Wilhelm Raschke, Mitglied des Sächsischen Kriegsrates, war der erste Besitzer des Schlosses, so dass König Friedrich I. von Preußen, Prinz Wilhelm Hohenzollern von Preußen und Kanzler Karol August von Hardenberg von Preußen es besuchten. Im Jahre 1759 erbt Salomon Friedrich Lingke das Gut. Bis 1896 war das Gebäude Sitz seiner Familie, später wurde es von der Stadt Görlitz erworben.

Wir passieren das Herrenhaus und fahren geradeaus, wir erreichen die E. Orzeszkowej Straße. Wir biegen nach rechts ab und nach wenigen Metern nach links. Wir fahren in die Aleja Ujazdowska Straße. Die ganze Zeit fahren wir mit dem Fahrrad in Richtung des Europäischen Gedenkkentrums Bildungskultur auf dem Gelände des ehemaligen deutschen Kriegsgefangenenlagers [Stalag VIII A](#).

GINIA ZGORZELEC

GEMEINDE ZGORZELEC

STALAG VIII A

Stalag VIII A to niemiecki obóz jeniecki dla szeregowych i podoficerów, utworzony już w sierpniu 1939 roku w Görlitz Moys (dzisiejszy Zgorzelec Ujazd). Początkowo mieścił się przy drodze prowadzącej do Lubania (Leopoldshainerstraße) i miał charakter przejściowy (Durchgangslager). Przechowywano w nim pierwszych jeńców polskich, zmuszając ich do budowy właściwego obozu. Szacuje się, że od 1939 do 1945 r. przez Stalag VIII A przeszło łącznie ok. 120 tys. jeńców różnych narodowości, w tym: Polacy, Belgowie, Francuzi, Jugosłowianie, jeńcy brytyjscy i radzieccy, Włosi, Słowacy i Amerykanie

Ze Stalagu kierujemy się na południe, jadąc ścieżką rowerową wybudowaną w ramach projektu „Przygoda z Nysą” ciągnącą się wzdłuż brzegu Nysy Łużyckiej dojeżdżamy do [Centrum Rekreacyjno-Turystycznego w Radomierzycach](#). Droga pieszo-rowerowa, po której się poruszamy, biegnie przez malownicze obszary przyrodnicze objęte programem ochrony przyrody Natura 2000.

STALAG VIII A

Stalag VIII A, ein deutsches Kriegsgefangenenlager für Private und Unteroffiziere, wurde im August 1939 in Görlitz Moys (heute Zgorzelec Ujazd) gegründet. Es lag zunächst an der Straße nach Luban (Leopoldshainerstraße) und hatte einen temporären Charakter (Durchgangslager). Die ersten polnischen Häftlinge wurden dort festgehalten und gezwungen, das eigentliche Lager zu bauen. Es wird geschätzt, dass von 1939 bis 1945 durch Stalag VIII A insgesamt etwa 120 Tausend Gefangene verschiedener Nationalitäten gingen, darunter Polen, Belgier, Franzosen, Jugoslawen, britische und sowjetische Kriegsgefangene, Italiener, Slowaken und Amerikaner

Von Stalag aus fahren wir auf dem Radweg, der im Rahmen des Projekts „Abenteuer Neiße” gebaut wurde, entlang des Ufers der Lausitzer Neiße und erreichen das [Zentrum für Erholung und Tourismus in Radomierzycze](#). Der Fußgänger- und Fahrradweg, auf dem wir fahren, führt durch malerische Naturräume, die unter das Naturschutzprogramm Natura 2000 fallen.

CENTRUM REKREACYJNO-TURYSTYCZNE W RADOMIERZCACH

Centrum Rekreacyjno-Turystyczne w Radomierzcach to miejsce, gdzie każdy może zasięgnąć informacji na temat walorów turystycznych Gminy Zgorzelec. Centrum powstało w wyniku realizacji transgranicznego projektu „Przygoda z Nysą” i oferuje: wiatę grillową na ok. 60 osób, plac zabaw, kiosk informatyczny, boisko z piaskiem do gry w plażową piłkę siatkową i nożną oraz duży parking. W CRT można również wypożyczyć ponad 30 rowerów i odbyć wspaniałe wycieczki po okolicy zarówno po stronie polskiej, niemieckiej, jak i czeskiej, lub wypożyczyć kajaki. W sezonie od maja do września centrum organizuje niedzielne spływy kajakowe Nysą Łużycką. Budynek pełni też rolę centrum konferencyjnego z salą na 50 osób oraz pełnym zapleczem sanitarnym. Wszystko to czyni z CRT niezwykle atrakcyjną bazę wypadową oraz miejsce spotkań, organizacji imprez kulturalnych, rekreacyjnych czy sportowych.

Spod Centrum kierujemy się na zachód i przekraczamy granicę państwa mostem nad Nysą Łużycką.

ERHOLUNGS- UND TOURISMUSZENTRUM IN RADOMIERZYCE

Das Erholungs- und Tourismuszentrum in Radomerzyce ist ein Ort, an dem sich jeder über die touristischen Werte der Gemeinde Zgorzelec informieren kann. Das Zentrum wurde im Rahmen des grenzüberschreitenden Projekts „Abenteuer Neiße” gegründet und bietet: eine Grillhütte für ca. 60 Personen, einen Spielplatz, Informationskiosk, ein Sandplatz für Beachvolleyball und Fußball und einen großen Parkplatz. Im CRT können Sie auch mehr als 30 Fahrräder mieten und tolle Ausflüge in die Umgebung auf polnischer, deutscher und tschechischer Seite unternehmen oder Kanus mieten. In der Saison von Mai bis September organisiert das Zentrum sonnätliche Kanutouren auf der Lausitzer Neiße. Das Gebäude dient auch als Konferenzzentrum mit einem Saal für 50 Personen und kompletten Sanitäranlagen. All dies macht das CRT zu einem sehr attraktiven Ausgangspunkt und Treffpunkt für Kultur-, Freizeit- und Sportveranstaltungen.

Vom Zentrum aus fahren wir nach Westen und überqueren die Landesgrenzen über eine Brücke über der Lausitzer Neiße.

POWIAT GÖRLITZ

LANDKREIS GÖRLITZ

Na niemieckim brzegu poruszamy się w kierunku północnym, szlakiem rowerowym Odra-Nysa. Na wysokości Tauchritz zjeżdżamy na szlak rowerowy „Wokół jeziora Berzdorf”, który umożliwia objechanie jeziora dookoła (18 km). My proponujemy krótszą trasę, prowadzącą prawym brzegiem zbiornika do plaży północnej (Nordstrand). Jadąc, mijając będziemy znajdującą się w Hagenwerder pamiątkę z niedawnej przeszłości tego miejsca.

Am deutschen Ufer fahren wir in nördlicher Richtung entlang des Oder-Neiße-Radweges. Auf der Höhe von Tauchritz steigen wir auf dem Radweg „Rund um den Berzdorfer See” ab, der es uns ermöglicht, den See zu umgehen (18 km). Wir schlagen eine kürzere Route vor, die entlang des rechten Ufers des Stausees zum Nordstrand führt. Unterwegs passieren wir ein Andenken an die jüngste Vergangenheit des Ortes, der sich in Hagenwerder befindet.

JEZIORO BERZDORFER SEE

Jedna z najmłodszych i najpopularniejszych, całorocznych atrakcji Görlitz powstała w ostatnim dziesięcioleciu, dzięki reaturyzacji wyrobiska zamkniętej kopalni odkrywkowej. Jezioro o powierzchni blisko 1000 ha i głębokości sięgającej 72 metrów to piąty co do wielkości zbiornik wodny w Saksonii i jedno z ulubionych miejsc wypoczynku mieszkańców polsko-niemiecko-czeskiego pogranicza. Żeglarsstwo, surfing, pływanie, jazda na rowerze lub rolkach, Nordic Walking, spacery lub po prostu plażowanie np. na jednej z urządzonych plaż: surowszej północnej lub południowej (Blaue Lagune), wysypanej białym nadmorskim piaskiem – każdy znajdzie tu coś dla siebie.

BERZDORFER SEE

Eine der jüngsten und beliebtesten ganzjährigen Attraktionen des Görlitzer Landes ist im letzten Jahrzehnt durch die Sanierung der Ausgrabungsstätte des geschlossenen Steinbruchs entstanden. Mit einer Fläche von fast 1000 Hektar und einer Tiefe von 72 Metern ist der See das größte Wasserreservoir Sachsens und einer der beliebtesten Rastplätze an der deutsch-polnischen Grenze. Segeln, Surfen, Schwimmen, Radfahren oder Rollschuhlaufen, Nordic Walking, Wandern oder einfach nur Sonnenbaden an einem der für Sie konzipierten Strände: dem raueren Norden oder Süden (Blaue Lagune), bestreut mit weißem Küstensand – hier findet jeder etwas für sich.

KOMBAJN GÓRNICZY

Ogromna koparka czerpakowa w Hagenwerder to ciekawa pamiątka liczących ponad 250 lat tradycji górniczych Górnych Łużyc. Ten zabytek techniki pochodzi z 1961 roku, ma 75 m długości i 33,5 m wysokości. Od maja do października można go zwiedzać z niemieckim przewodnikiem, po uprzednim umówieniu się. Jadąc ścieżką wzdłuż prawego brzegu jeziora, można podziwiać widoki, w tym górującą nad okolicą charakterystyczną sylwetkę Landeskrona. To stożek wulkaniczny wznoszący się na wysokość 420 m n.p.m. i jedna z naszych wizytówek. Na trasie przejazdu znajdują się liczne punkty gastronomiczne i restauracje oraz place zabaw dla najmłodszych. Przez plażę północną (Nordstrand) wyjeżdżamy z powrotem na szlak rowerowy Odra-Nysa i w dalszym ciągu kierując się na północ ruszamy w stronę Śródmieścia/Starego Miasta. Cała trasa jezioro-Stare Miasto liczy ok. 10 km.

Po odcinku prowadzącym przez przedmieścia droga wraca na brzeg Nysy Łużyckiej. Dojedziemy nią do Obermühle (Górnego Młyna). Wcześniej jednak minimy górujący nad okolicą punkt widokowy Weinberg z widoczną wśród drzew drewnianą wieżą. Na wzniesieniu znajdują się, niewidoczne ze ścieżki, atrakcje Parkeisenbahn – parkowa kolejka wąskotorowa i browar Landskron Görlitz, dla których warto zobaczyć z trasy...

SCHAUFELRADBAGGER

Der riesige Schaufelradbagger in Hagenwerder ist eine interessante Erinnerung an die über 250-jährige Bergbautradition in der Oberlausitz. Dieses technische Denkmal stammt aus dem Jahr 1961 und ist 75 m lang und 33,5 m hoch. Von Mai bis Oktober kann es nach Vereinbarung mit einem deutschen Führer besichtigt werden. Auf dem rechten Ufer des Sees kann man die Aussicht bewundern, einschließlich der charakteristischen Silhouette der Landeskrona, die sich über das Gebiet erhebt. Sie ist ein Vulkankegel, der bis zu einer Höhe von 420 m über dem Meeresspiegel ragt und eines unserer Aushängeschilder ist. Auf der Strecke gibt es zahlreiche Gastronomie-Punkte und Restaurants sowie Spielplätze für die Kleinsten. Durch den nördlichen Strand (Nordstrand) geht es zurück zum Radweg Oder-Neiße und weiter nach Norden in Richtung Stadtzentrum/Altstadt. Die gesamte Strecke zwischen dem See und der Altstadt beträgt ca. 10 km.

Nach dem Abschnitt, der durch die Vororte führt, kehrt die Straße zum Ufer der Lausitzer Neiße zurück. Sie führt Sie zur Obermühle, zuvor jedoch passieren Sie den Aussichtspunkt Weinberg, der sich über die Umgebung erhebt und einen Holzturm zwischen den Bäumen zeigt. Auf dem Hügel befinden sich die Attraktionen der Parkeisenbahn, die vom Weg aus nicht sichtbar sind, die Schmalspurbahn und die Brauerei Landskron Görlitz, für die es sich lohnt, vom Weg abzuweichen...

BROWAR LANDSKRON BRAUEREI

Przedsiębiorstwo założone w 1869 roku jest jednym z najstarszych niemieckich browarów. Mimo zmian zachodzących na przestrzeni dwóch wieków działalności wciąż warzy kilka rodzajów doskonałej jakości piwa, których produkcja bazuje na liczącej 140 lat tradycji.

W historycznych murach browaru kwitnie jednak nie tylko sztuka piwowarska, ale także życie kulturalne i towarzyskie. Otwarta w 1872 roku sala Landskron KULTurBRAUEREI to popularne miejsce spotkań, wystaw czy koncertów. Browar można też zwiedzać. Po zwiedzeniu browaru i ewentualnej przejażdżce kolejką wracamy do podnóża wzniesienia, na trasę rowerową.

Jadąc zacienioną ścieżką, mijamy wyspę na Nysie i przejeżdżamy pod znanym nam już wiaduktem kolejowym, dojeżdżając do Górnego Młyna (Obermühle).

LANDSKRON BRAUEREI

Das 1869 gegründete Unternehmen ist eine der ältesten deutschen Brauereien. Trotz der Veränderungen, die sich im Laufe von zwei Jahrhunderten vollzogen haben, braut sie immer noch mehrere Sorten Bier von ausgezeichneter Qualität, dessen Herstellung auf einer 140-jährigen Tradition beruht.

Doch nicht nur die Braukunst blüht in den historischen Mauern der Brauerei, sondern auch das kulturelle und gesellschaftliche Leben. Der 1872 eröffnete Saal Landskron KULTurBRAUEREI ist ein beliebter Ort für Tagungen, Ausstellungen und Konzerte. Die Brauerei kann auch besichtigt werden. Nach einer Besichtigung der Brauerei und einer möglichen Fahrt mit der Bahn kehren wir zum Fuße des Hügels zurück, auf den Fahrradweg.

Auf dem schattigen Weg passieren wir die Insel auf der Neiße und fahren unter der bereits bekannten Eisenbahnbrücke zur Obermühle.

GÓRNY MŁYN (OBERMÜHLE)

To jeden z trzech wielkich młynów wodnych na Nysie Łużyckiej, ale jedyny w jej górnym biegu. Jego powstanie datuje się na 1305 r., ale dzisiejsze zabudowania pochodzą z roku 1830. Ciekawa historia młyna obrazuje w pigułce przemiany społeczno-polityczne zachodzące w tej części Niemiec. Od 1999 r. działa jako obiekt turystyczny z pensjonatem, restauracją oraz wypożyczalnią łodzi i kajaków. Jego atrakcją jest warzone na miejscu piwo oraz wycieczki łodzią na znajdującą się nieopodal wyspę na Nysie.

Z młyna kierujemy się dalej na północ. Ścieżka rowerowa zaprowadzi nas do rynku Starego Miasta.

OBERMÜHLE

Sie ist eine von drei großen Wassermühlen an der Lausitzer Neiße, aber die einzige in ihrem Oberlauf. Ihre Ursprünge gehen auf das Jahr 1305 zurück, aber die heutigen Gebäude stammen aus dem Jahr 1830. Die interessante Geschichte der Mühle zeigt die gesellschaftspolitischen Veränderungen in diesem Teil Deutschlands auf den Punkt gebracht. Seit 1999 ist sie als touristische Einrichtung mit Gästehaus, Restaurant und Boots- und Kanuverleih tätig. Ihre Attraktion ist ein lokal gebrautes Bier und eine Bootsfahrt zu einer nahegelegenen Insel auf der Neiße.

Von der Mühle aus fahren wir weiter nach Norden. Der Radweg führt Sie zum Marktplatz der Altstadt.

DOLNY RYNEK (UNTERMARKT) I RATUŠ

Dolny Rynek wraz z Ratuszem to najważniejsza część Starego Miasta w Görlitz, a zarazem jeden z najpiękniejszych i najlepiej zachowanych staromiejskich zespołów architektonicznych Niemiec. Warto go zwiedzić pozostawiając rower w Punkcie Informacji Turystycznej przy ul. Brackiej (Obermarkt 32). Szczegółnej uwadze polecamy zegary na wieży ratuszowej i schody ratuszowe, dom halowy z „lukiem szeptów”, kamienicę Schönhof mieszczącą Muzeum Śląskie, Dom Barokowy i znajdujące się tam muzeum, zegary słoneczne Scultetusa na aptece.

Z rynku ulicą Nyską (Neißestrasse) zjeżdżamy do mostu Staromiejskiego i wracamy do Zgorzelca.

UNTERMARKT UND RATHAUS

Der Untermarkt mit seinem Rathaus ist der wichtigste Teil der Görlitzer Altstadt und zugleich einer der schönsten und am besten erhaltenen Altstadtkomplexe Deutschlands. Es lohnt sich, ihn zu besichtigen, während man das Fahrrad an der Touristeninformation am Obermarkt 32 stehen lassen kann. Besonders empfehlenswert sind die Uhren am Rathausurm und an der

Treppe, das Hallenhaus mit „Flüsterbogen”, Schönhofer Mietshäuser mit dem Schlesischen Museum, ein Barockhaus und das dort befindliche Museum, Sonnenuhren von Scultetus an der Apotheke.

Vom Marktplatz geht es auf der Neißestraße hinunter zur Altstadt-Brücke und zurück nach Zgorzelec.

MOST STAROMIEJSKI

Najpóźniej odbudowany spośród trzech łączących obecnie brzegi Nysy Łużyckiej mostów, który dla mieszkańców jest materialnym symbolem proklamacji Europa-Miasta Zgorzelec/Görlitz podpisanej w 1998 r. jako wyraz porozumienia, przyjaźni i ponownego zrastania się podzielonego miasta. Przez most Staromiejski prowadzi ważny europejski szlak kupiecki i kulturowy Via Regia oraz dwa szlaki pątnicze: Wielkopolska i Dolnośląska Droga św. Jakuba, które łączą się z europejską siecią Camino de Compostela. Na moście rozpoczyna się też Ekumeniczna Droga Pątnicza (Ökumenischer Pilgerweg) prowadząca do Vacha na granicy Turynii i Hesji.

ALTSTADTBRÜCKE

Die von den drei Brücken, die derzeit die Ufer der Lausitzer Neiße verbinden, am spätesten erbaute, stellt für ihre Bewohner ein materielles Symbol für die Proklamation der Europa-Stadt Zgorzelec/Görlitz dar, die 1998 als Ausdruck des Abkommens, der Freundschaft und des Wiederaufbaus der geteilten Stadt unterzeichnet wurde. Die Altstadtbrücke wird von der wichtigen europäischen Handels- und Kulturstraße Via Regia und zwei Pilgerwegen überquert: dem Jakobsweg von Großpolen und Niederschlesien, die sich mit dem europäischen Netz von Camino de Compostela verbinden. Der Ökumenischer Pilgerweg beginnt an der Brücke und führt nach Vacha an der Grenze zwischen Thüringen und Hessen.

GMINA PIEŃSK

GEMEINDE PIEŃSK

Lokalizacja parku: Pieńsk, ul. Bolestawiecka, działki nr 117 i 143/1.
Współrzędne GPS: 51.245899, 15.050085

Gmina Pieńsk, ul. Bolestawiecka 29, 59-930 Pieńsk,
tel. 075 7786811, fax 075 7786405, www.piensk.com.pl, piensk@piensk.com.pl

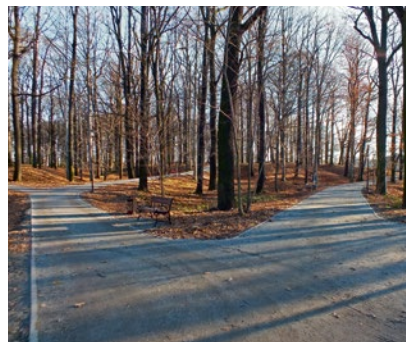
W ramach projektu „Przygoda z Nysą – zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-niemieckiego – etap IV” Gmina Pieńsk zrewitalizowała park miejski przy ulicy Bolestawieckiej w Pieńsku. Park powstał w latach siedemdziesiątych XIX wieku w miejscu dawnej cegielni i związanych z jej działalnością wyrobisk gliny i alunu. Park stanowi założenie naturalistyczne, wykorzystujące ukształtowanie terenu wynikające z wcześniejszego sposobu użytkowania. Zachował się pierwotny układ urbanistyczny parku, tj. przebieg i geometria alejek parkowych o nieznacznie różnicowanej szerokości, tworzących nieregularną sieć zagęszczającą się w części południowo-zachodniej założenia.

Dzięki realizacji projektu w parku miejskim w Pieńsku zostały zrealizowane następujące działania:

- wykonanie alejek o nawierzchni mineralnej granitowej oraz z kostki granitowej
- modernizacja istniejących alejek oraz budowa nowych odcinków o długości 1,31 km,
- wykonanie oświetlenia parkowego,
- wykonanie drenażu powierzchniowego,
- budowa pomostu drewnianego z wiatą o długości 36,75 m i szerokości 2,20 m,
- budowa podestu wielofunkcyjnego z zadaszeniem wraz z widownią z miejscami siedzącymi dla 240 osób,
- budowa skateparku – obiekt sportowy przeznaczony do jazdy na deskorolkach, rolkach i rowerach. Skatepark zajmuje powierzchnię 272 m² z urządzeniami modułowymi: quarter pipe wolno stojący, grinbox + ławka, grinbox + 2 x kicker, poręcz prosta o profilu O, grinbox wolno stojący,
- budowa obiektów małej architektury: ławki parkowe szt. 50, zestaw stołu z ławkami 8 kpl., stojaki rowerowe szt. 3, kosz na odpady zmieszane szt. 50, stoliki do gry w szachy z siedziskami 3 kpl., ścieżka edukacji przyrodniczo-histerycznej, siłownia zewnętrzna – trener nóg – wyciskanie szt. 2, krzeselko do ściągania szt. 2, krzesło do wyciskania szt. 2, wioślarz szt. 1, ławka skośna szt. 2, orbitrek szt. 1, trener nóg – nożyce szt. 2, twister – szt. 3, drążki do podciągania się szt. 3.

Obiekt jest ogólnodostępny i otwarty dla wszystkich mieszkańców i gości. Zadanie zostało zrealizowane w kwocie 1.435.840,50 zł brutto.

Lokalisierung / Lage: Pieńsk, ul. Bolesławiecka, Grundstücke Nr. 117 und 143/1.
Koordinaten GPS: 51.245899, 15.050085.

Gemeinde Pieńsk, ul. Bolesławiecka 29, 59-930 Pieńsk
Tel. +48 075 7786811, Fax +48 075 7786405
Internet: www.piensk.com.pl, E-mail: piensk@pienk.com.pl

Im Rahmen des Projektes „Abenteuer Neiße – touristische Erschließung des Grenzgebiets – 4. Etappe“ hat die Gemeinde Pieńsk den Stadtpark an der ul. Bolesławiecka saniert.

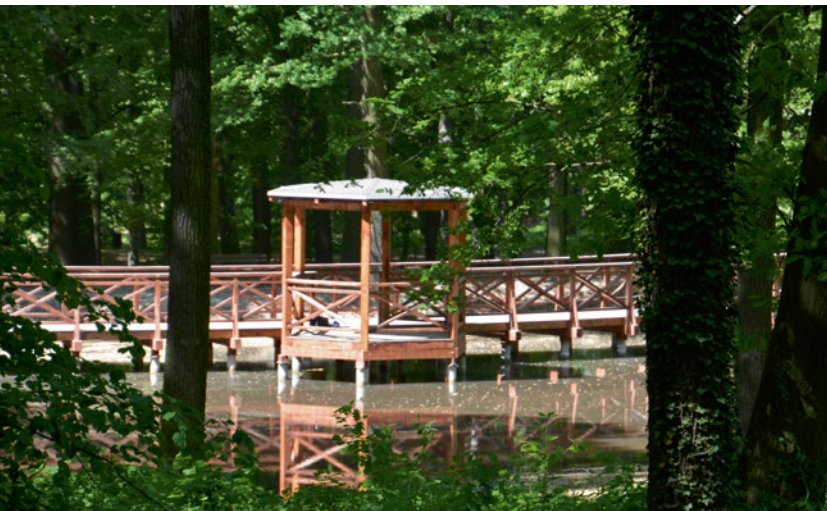
Der Park entstand in den 70-er Jahren des 19. Jahrhunderts. Früher gab es hier die Ziegelei und die Abbauräume von Lehm und Alaun. Der Park ist eine naturalistische Voraussetzung, die mit der früheren Nutzungsweise verbundene Struktur des Geländes ausnutzt.

Der ursprüngliche Plan des Parks blieb erhalten, d.h. Verlauf und Geometrie von Parkwegen mit verschiedener Breite; die Wege bilden ein unregelmäßiges Netz, das im südwestlichen Teil dichter wird. Dank der Projektverwirklichung wurde im Stadtpark in Pieńsk Folgendes unternommen:

- die Parkwege mit mineraler Granitoberfläche und aus Granitwürfel – Modernisierung der früheren Parkwege, Bau von neuen Strecken – Länge: 1,31 km
- Parkbeleuchtung
- Oberflächenentwässerung
- Bau einer Holzbrücke mit Überdachung; Länge: 36,72 m, Breite: 2,20 m
- Bau eines Mehrzweckpodestes mit Überdachung und Zuschauer teil (Sitzplätze für 240 Personen)
- Bau eines Skateparks – Sportobjekt für Skateboard fahren, Skaten, Rad fahren; die Oberfläche des Skateparks: 272 m² mit Modulgeräten: quarter pipe freistehend, grindbox + eine Bank, grindbox + kicker (x2), Geländer mit Profil „0“, grindbox freistehend.
- Bau von Objekten der kleinen Architektur: Parkbänke (x50), Tische + Bänke (x8), Fahrradständer (x3), Mülleimer für gemischten Müll (x50), Schachspieltische mit Sitzen (x3), Waldlehrpfad (Naturkunde + Geschichte), Outdoor-Fitnessstudio: Beintrainer zum Drücken (x2), Geräte für Verstärkung der Schulterringe (x4), Ruderer (x1), Schrägbänke (x2), Orbitrek (x1), Bautrainer „Läufer“ (x2), Twister (x3), Klimmzugstangen (x3)

Das Objekt ist allgemein zugänglich und geöffnet für Einwohner und Gäste.

Bruttobetrag des Projektes: 1.435.840,50 Zloty.

GMINA KRAUSCHWITZ

GEMEINDE KRAUSCHWITZ

SPŁYW ŁODZIĄ PO NYSIE ŁUŻYCKIEJ

Nysa Łużycka jest liczącym 252 km lewym dopływem Odry. Od kilku lat istnieje znów możliwość organizowania na Nysie spływów łódkami. Dostępnych jest wiele miejsc umożliwiających zarówno wejście, jak i wyjście z wody, które stworzono przy wykorzystaniu środków unijnych. Na rzadko której rzece w Niemczech możemy podziwiać tak piękną i dziewiczą naturę, z tak różnorodnym gatunkowo światem zwierząt. Tutaj przeżywamy jednocześnie zabawę, aktywność i wypoczynek. Obok indywidualnych spływów przedsiębiorcy proponują również specjalne oferty. Można wypożyczyć pontony raftingowe lub zlecić zorganizowanie transportu rowerów.

BOOTSFAHRT AUF DER LAUSITZER NEIßE

Die Lausitzer Neiße ist ein 252 Kilometer langer linker Nebenfluss der Oder. Seit einigen Jahren besteht wieder problemlos die Möglichkeit, auf der Neiße Bootsfahrten zu unternehmen. Es gibt zahlreiche Ein- und Ausstiegsstellen, die mit Hilfe von europäischen Fördermitteln errichtet wurden. Kaum an einem anderen Fluss in Deutschland kann man so die Unberührtheit und Schönheit der Natur mit artenreicher Tierwelt genießen. Man erlebt gleichzeitig Spaß, Aktion und Erholung. Neben individuellen Bootsfahrten bieten Unternehmen spezielle Angebote. So werden rafting-taugliche Schlauchboote ausgeliehen und Fahrradtransporte organisiert.

Kontakt:

1. Lausitz-Neiße-Touren Klein Priebus
Stefan Hofmann
02957 Krauschwitz i.d. O.L., Ortsteil Klein Priebus
Podroscher Straße 8

2. Winkelhof Sagar
Sabine Marko
02957 Krauschwitz i.d. O.L., Ortsteil Sagar
Winkelstraße 7

Tel. +49 1726655033
Internet: www.lausitz-neisse-touren.de
E-Mail: lausitz_neisse_touren@yahoo.de

Tel. +49 3577155332 oder +4916093819537
Internet: www.pension-winkelhof.de
E-Mail: info@pension-winkelhof.de

PRZYJEMNOŚĆ KĄPIELI W CENTRUM REKREACYJNYM SKERBERSDORF

Bezpośrednio na trasie rowerowej Odra-Nysa, w części Krauschwitz zwanej Skerbersdorf znajduje się idylliczne Centrum Rekreacyjne z odkrytym basenem, boiskami do gry w piłkę nożną i siatkówkę oraz z drewnianym placem zabaw. W czasie lata niewielkie pole namiotowe stanowi dogodną alternatywę noclegową dla grup dzieci i młodzieży. Na terenie ośrodka do dyspozycji gości jest również miejsce na grilla oraz pomieszczenia z kuchnią i toaletami. Niedaleko Centrum Rekreacyjnego znajduje się piekarnia. Obiektem opiekuje się społecznie stowarzyszenie o nazwie „Centrum Rekreacji Skerbersdorf”. Każdego roku na odkrytym basenie organizowane jest w czerwcu Święto Piratów oraz w sierpniu Skoki Gaudiego na zabawnych urządzeniach latających.

BADESPASS IM FREIZEITZENTRUM SKERBERSDORF

Unmittelbar am Oder-Neiße-Radweg gelegen, befindet sich im Krauschwitzer Ortsteil Skerbersdorf ein idyllisches Freizeitzentrum mit Freibad, Fußball- und Beachvolleyballplätzen und Holzspielplatz. Auf einem kleinen Zeltplatz finden Kinder- und Jugendgruppen in der warmen Jahreszeit eine günstige Übernachtungsmöglichkeit. Man kann auf dem Gelände weiterhin einen Grillplatz und Räumlichkeiten mit Küche und Toiletten benutzen. Unweit vom Freizeitzentrum befindet sich eine Bäckerei. Das Objekt wird vom Verein „Freizeitzentrum Skerbersdorf“ ehrenamtlich betreut. Im Freibad finden in jedem Jahr ein Piratenfest im Juni und ein Gaudi-Springen mit lustigen Fluggeräten im August statt.

Kontakt:

Freizeitzentrum Skerbersdorf

Am Freizeitzentrum

Vorsitzender Tristan Mühl

02957 Krauschwitz i.d. O.L., Ortsteil Skerbersdorf

Tel. +4915140450383

Internet: www.fzz-skerbersdorf.de

Facebook: [freizeitzentrum_skerbersdorf](https://www.facebook.com/freizeitzentrum_skerbersdorf)

E-Mail: info@fzz-skerbersdorf.de

POKAZ RZĘBIENIA W DREWNI W MUZEUM SAGAR

Muzeum Rzemiosła i Handlu w Sagar położone jest niedaleko popularnej ścieżki rowerowej Odra-Nysa, nad malowniczym małym stawem rybackim, który dawniej służył jako zbiornik do magazynowania drewna w państwie stanowym Muskau.

W Muzeum pokazanych zostało wiele oryginalnych historycznych eksponatów, dzięki którym możemy zapoznać się z rozwojem gospodarczym ówczesnego państwa stanowego Muskau. Zwiedzający mogą zobaczyć salę rolniczą z historycznym tartakiem, maszynę parową, piec dymarski do żelaza darniowego, narzędzia związane z kolodziejstwem oraz mogą skorzystać z centrum informacji. Sercem muzeum jest ponad 110-letnia pionowa brama do piłowania. Zajęcia w Muzeum prowadzone są nieodpłatnie przez Stowarzyszenie Wspierające Muzeum Sagar.

Ponadto w Muzeum można dowiedzieć się ciekawych rzeczy na temat Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa oraz poznać dawne rzemiosło wikliniarzy, szewców, pracowników leśnych i garncarzy.

Najważniejsze wydarzenia w sezonie muzealnym to otwarcie sezonu w niedzielę wielkanocną oraz specjalne wystawy artystów i kolekcjonerów z regionu.

SCHAUSÄGEN IM MUSEUM SAGAR

Das Handwerk- und Gewerbe-Museum Sagar liegt ganz idyllisch an einem kleinen Angelteich, der früher als Sägewerksteich in der Standesherrschaft Muskau diente, unweit des beliebten Oder-Neiße-Radweges. Es wird vom Förderverein Museum Sagar ehrenamtlich geführt und betreut. Im Museum Sagar wird die wirtschaftliche Entwicklung der ehemaligen Standesherrschaft Muskau an vielen originalen historischen Exponaten dargestellt, so anhand einer wertvollen forst- und agrarhistorische Schauanlage mit Sägewerk, Dampfmaschine, Eisenschmelzofen für Raseneisenerz, Stellmacherei und Informationszentrum. Herzstück ist ein über 110 Jahre alte 70er-Vertikal-Sägegatter. Des Weiteren erfährt man Wissenswertes über den UNESCO Geopark Muskauer Faltenbogen und die frühere Handwerksarbeit der Korbmacher, Schuster, Waldarbeiter und Töpfer. Höhepunkte in der Museumssaison bilden die Saisonöffnung zum Ostersonntag und liebevoll gestaltete Sonderausstellungen von Künstlern und Sammlern aus der Region.

Kontakt:

Handwerk- und Gewerbe-Museum Sagar

Skerbersdorfer Straße 68

02957 Krauschwitz i.d. O.L., Ortsteil Sagar

Tel. +493577160896

Internet: www.museum-sagar.de

Facebook: [museum_sagar](https://www.facebook.com/museum_sagar)

E-Mail: info@museum-sagar.de

KÄPIEL-SAUNA-WELLNESS W ŚWIECIE WRAŻEŃ W KRAUSCHWITZ

Oddalony zaledwie 2 km od trasy rowerowej Odra-Nysa czeka świat wypoczynku dla całej rodziny. Świat Wrażeń w Krauschwitz z kąpielą solankową i kompleksem saun oferuje różnorodne zarówno sportowe aktywności oraz kąpielowe przeżycia, jak również relaks i wypoczynek. Świat Wrażeń w Krauschwitz został wyróżniony w Saksonii certyfikatem dla obiektu rekreacyjnego przyjaznego rodzinie.

Podczas gdy na najmłodszych gości czeka brodzik dla dzieci z armatkami wodnymi, fontanną i zjeżdżalnią, dorośli mogą zjechać w dół z ogromnej 45-metrowej zjeżdżalni lub płynąć pod prąd w kanale dzikiej wody. Jedni wybiorą relaks w jacuzzi, kąpiel w solance czy wypoczynek w kompleksie saun, inni mają możliwość aktywnie spędzić czas na krytym basenie o powierzchni 350 m² z 25-metrowymi torami pływackimi lub w ogrzewanym basenie zewnętrznym z tarasem wypoczynkowym. W zewnętrznym obszarze saun znajduje się niepowtarzalny budynek sauny, rozłożony na dwóch piętrach, wykonany historycznym już sposobem z drewna konstrukcyjnego. Kompleks jest jak muzealna wioska stworzona z dbałością o szczegóły, jak podróż w czasie do XIX wieku. W bezpośrednim sąsiedztwie saun można oddychać prawdziwie „morskim powietrzem”

w specjalnie do tego celu stworzonej łażni solankowej. Do łażni można się również dostać oddzielnym zewnętrznym wejściem. Wykwalifikowany i przyjazny personel oferuje prawie codziennie kursy wodne dla wszystkich grup wiekowych od niemowląt po seniorów. W spokojnej części, w której znajduje się centrum wellness i salon piękności, można natomiast wyciszyć się i zrelaksować. Obok nadmorskiej kuchni w „Kambuzie” szeroka oferta obejmuje również organizację imprez dla dzieci, imprez basenowych, tzw. poolpartys, oraz regularnych wieczorów tematycznych w saunach. Nie ma znaczenia, czy świeci słońce, wieje wiatr, pada deszcz czy śnieg – każda pogoda to pogoda odpowiednia na kąpiel.

BADEN-SAUNA-WELLNESS IN DER ERLEBNISWELT KRAUSCHWITZ

Nur 2 km vom Oder-Neiße-Radweg entfernt wartet eine Ferienwelt auf Ihre Familie. Die Erlebniswelt Krauschwitz mit Sole-Erlebnisbad und Saunaparadies bietet vielfältige Möglichkeiten sowohl für sportliche Betätigung und Baderlebnis, als auch für Entspannung und Erholung. Die Erlebniswelt Krauschwitz ist als familienfreundliche Freizeiteinrichtung in Sachsen zertifiziert.

Während die Kleinsten im Kinderplanschbecken mit Wasserwerfer, Sprudel und Rutsche ihren Spaß haben, können die Größeren die 45 Meter Riesenrutsche herunterdüsen oder im Wildwasserkanal

gegen den Strom schwimmen. Ob Relaxen im Riesenwhirlpool, im Solebecken oder im großen Saunaparadies ist auch eine sportliche Aktivität im 350 m² großen Innenbecken mit den 25 Meter Trimbahnen oder dem beheizten Außenbecken mit Liegeterasse möglich. Im Saunaaußenbereich befindet sich eine einzigartige, auf zwei Ebenen gebaute Saunaanlage in historischer Schrotholzbauweise. Die Anlage ist wie ein Museumsdorf liebevoll gestaltet und gleicht einer Zeitreise ins 19. Jahrhundert. In unmittelbarer Nachbarschaft der Sauna kann man in einem Sole-Gradierwerk so richtig gesunde „Seeluft“ atmen. Das Gradierwerk ist auch separat von außen zugänglich. Durch qualifiziertes und freundliches Personal werden fast täglich Aquakurse für Babys bis Senioren angeboten. Im ruhigen Bereich des Wellness- und Beautycenters dagegen kann man so richtig die Seele baumeln lassen. Neben maritimer Gastronomie in der „Kombüse“ umfasst das Angebot auch die Organisation von Kinderfesten, Poolpartys und regelmäßigen Sauna-Themenabenden. Egal ob Sonne, Wind, Regen oder Schnee – jedes Wetter ist Badewetter.

Kontakt:

Erlebniswelt Krauschwitz
Görlitzer Straße 28
02957 Krauschwitz i.d. O.L.

Tel. +493577161020
Internet: www.badeparadies.com
Facebook: [erlebniswelt krauschwitz](https://www.facebook.com/erlebnisweltkrauschwitz)
E-Mail: info@badeparadies.com

Godziny otwarcia / Öffnungszeiten:

od poniedziałku do piątku / Montag bis Freitag: 14:00–22:00
sobota, niedziela, święta / Samstag, Sonntag, Feiertage und Ferien: 10:00–22:00

ZABAWA WSPINACZKOWA W REKREACYJNO-ŁODOWCOWYM ŚWIECIE PRZYGÓD

Bezpośrednio przy obiekcie Świat Wrażeń w Krauschwitz zrewitalizowano były stadion i stworzono obiekt rekreacyjny dla małych i dużych. Na pierwszy etap budowy przeznaczone zostały pozyskane na ten cel środki unijne. Stadion utworzony został w latach pięćdziesiątych w krajobrazie malowniczej doliny dzisiejszego Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa. Dzisiaj można tutaj spędzić czas na różnych aktywnościach wspinaczkowych na wznoszących się aż do 18 m „ścianach lodowcowych”. Wspinaczka sportowa, wspinaczka boulderowa oraz przejście szlakiem via ferrata odbywa się pod okiem członków Niemieckiego Stowarzyszenia Alpinistów. Podczas zabawy w skalnych korytarzach, na dziecięcych skalkach wspinaczkowych, na trampolinach, na placu zabaw i w miejscu grillowym powinniśmy zaznać „epoki lodowcowej” z minionych tysiącleci.

KLETTERSPASS IN DER FREIZEIT- UND GLETSCHER-ABENTEUERWELT

Unmittelbar neben der Erlebniswelt Krauschwitz wurde ein ehemaliges Stadiongelände in eine Freizeitwelt für Jung und Alt revitalisiert. Dafür standen in einem ersten Bauabschnitt europäische Fördermittel zur Verfügung. Das Stadiongelände wurde in den 50iger Jahren in einer malerischen Landschaftssenne des heutigen UNESCO Geoparks Muskauer Faltenbogens errichtet. Heute können dort vielfältige Kletteraktivitäten an bis zu 18 m hohen „Gletscherwänden” durchgeführt werden. Das Sportklettern, Bouldern und Begehen der Klettersteige wird durch den Deutschen Alpenverein ehrenamtlich betreut. Bei Spiel und Spaß in einem Felsenstollen, auf Kinderkletterfelsen, Trampolinen, Kinderspielplatz und Grillstellen soll die „Eiszeit” der vergangenen Jahrtausende erlebbar gemacht werden.

Kontakt:

Freizeit- und Gletscher-Abenteuerwelt Krauschwitz
Deutscher Alpenverein – Sektion Zittau/Ortsgruppe Krauschwitz
Helmut-Just Weg
02957 Krauschwitz i.d. O.L.

Tel. +491704408200
Internet: www.freizeitwelt-krauschwitz.de
Facebook: [freizeitwelt krauschwitz](https://www.facebook.com/freizeitweltkrauschwitz)
E-Mail: info@freizeitwelt-krauschwitz.de

Gemeindeverwaltung Krauschwitz
Geschwister-Scholl-Strasse 100
02957 Krauschwitz i.d. O.L.
Tel. 035771/525-0
Telefax 035771/52517

www.krauschwitz.de
E-mail: post@gemeinde-krauschwitz.de

KULTURINSEL EINSIEDEL E.V.

KULTURINSEL EINSIEDEL E.V.

PEŁNA TAJEMNICZ KRAINA TURISEDE

Wielu ludzi ucieka od szarej codzienności w barwną rzeczywistość. Niektórzy oglądają filmy, inni pochłaniają książki. Zwłaszcza serie fantasy, takie jak „Władca pierścieni”, cieszą się ogromną popularnością – szczególnie dlatego, że porywają nas w świat dziwnych i ekscytujących królestw. Prawdziwa brama do „innego świata” leży bliżej niż dotąd sądzono: każdy, kto chciałby pójść po śladach zapomnianych historii, ten całkiem realnie znajdzie swój wymarzony krajobraz w Tajemniczej Krainie Turisede, w najdalej na wschód wysuniętym punkcie Niemiec. Każdego roku dziedzictwo tej dawno zaginionej kultury odwiedza ponad 120 tys. osób. W ciągu dnia kroki odkrywców wiodą przez ścieżki ozdobione rzezbami, przez zielone doliny, aż do fantastycznych zwierząt. Tajemniczą Krainę Turisede spowijają zakręcone przejścia zawieszane wysoko nad ziemią oraz tajemnicze podziemne korytarze – prawdziwy gąszcz przygód, nie tylko dla dorosłych! Ale nawet po zmierzchu jest coś, co zachwycia w Turisede: pierwszy i wciąż najpiękniejszy w Niemczech Hotel Domków na

Drzewach składający się z 25 indywidualnie zaprojektowanych apartamentów w koronach drzew. Jest więc Domek zielarki Baba Doro, Gościnne gniazdko Bergamosa, Nadrzewne ptasie łożo, Domek na Wyspie. Co roku przybywa zwariowanych noclegów jak z nierealnego snu. Całkiem niedawno pojawiły się – w myśl tej reguły – Nadrzewne Akwarium, Leśne Łoże i Podziemna Kryjówka. Komu z przygodowych przeżyć burczy w brzuchu, może spróbować na własny żołądek naszego jedzenia w legendarnym BaumStammLokal/Restauracji Dziupla, pływającej Kawiarni na Nysie, czy Jaskini Wody i Ognia. Przyjemność odnajdziecie również w Faulenzum/Leniuchowie, gdzie można odpocząć w baliach kanibala z podgrzewaną wodą, czy podczas biesiady teatralnej „KRÖNUM”. Tutaj dzięki podróży w czasie łąduje się na wiecu plemiennym dawnych Turisedyjczyków. Kiedy dyskutują oni o sprawach wagi państwowej, robi się naprawdę gorąco. Trzeba być przygotowanym na przeróżne niespodzianki! Jeszcze bardziej tajemniczo robi się, kiedy w Krainie Turisede wybija godzina duchów. Dla tych, którzy chcieliby odkryć tu wszystko, jeden dzień to za mało. Wypoczęci i wzmocnieni obfitym śniadaniem łowcy przygód mogą spędzić kolejny dzień w oddalonym o niedługi spacer Zakątku Turiusa po polskiej stronie Nysy, w Wiosce Przygód Bielawa Dolna. Tych, którzy zdecydują się na przekroczenie granicy i odkrycie terenu wokół Kawiarni Widokowej, czeka kolejna fantastyczna kraina. Śmiałkowicie mogą stanąć przed próbą odnalezienia legendarnego skarbu w „Tajemniczej kryjówce” – szczególnej przygodzie z dreszczykiem dla dorosłych. Więcej informacji na www.turisede.com

GEHEIMNISVOLLE WELT VON TURISEDE

Im grauen Alltag flüchten viele Menschen allabendlich in buntere Realitäten. Manche schauen Filme, andere verschlingen Bücher. Gerade Fantasy-Reihen, wie zum Beispiel „Der Herr der Ringe“ erfreuen sich größter Beliebtheit – nicht zuletzt, weil sie uns in fremde und aufregende Gefilde entführen.

Eine echte Pforte in die „Anderswelt“ liegt näher als gedacht: Wer sich auf versteckte Spuren zu vergessenen Geschichten begeben will, der findet seine Traumlandschaft ganz real in der Geheimen Welt von Turisede, am östlichsten Punkt Deutschlands. Jährlich beschäftigt das Erbe der vor langer Zeit verschollenen Kultur 120.000 Besucher. Am Tage führt die Entdeckerreise über skulpturengesäumte Wege, durch grün wuchernde Täler zu fantastischen Tierwesen. Entlang geht es auf verwirrenden Höhenwegen bis in unterirdische Geheimgänge – eine echte Abenteuerwildnis, nicht nur für Erwachsene! Doch auch nach der Dämmerung bleibt es aufregend in Turisede: Das erste und immer noch schönste Baumhaushotel Deutschlands lockt mit 25 vollkommen individuell gestalteten Wipfelapartments. So gibt es Babadoros Kräuterkate, Bergamos Gästeneest, das Vögelbaumbett, das Inselbaumhaus... Jährlich kommen neue verrückte Traumvillen hinzu. Eben sind das Baumaquarium, das Waldbett und das Erdversteck entstanden. Wem vor lauter Abenteuer der Magen knurrt, schlemmt in Erlebnisgastronomien wie dem legendären Baumstammlokal, dem schwimmenden NeibeCafé, oder der „Feuer-Wasser-Spielunke“. Genuss wird auch in der Feuerkesselbadewellnessanlage „Faulenzum“ oder dem Theater zum Essen, „KRÖNUM“, groß geschrieben. Durch ein Zeitportal geht die Reise direkt zu den alten Turisedern. Wenn die ihre Probleme mit der Staatsführung diskutieren, geht es heiß her. Man sollte auf allerhand Überraschungen gefasst sein! Noch mystischer wird es nämlich, wenn in ganz Turisede die Geisterstunde anbricht...

Für denjenigen, der alles entdecken will, ist ein Tag nicht genug. Ausgeruht und durch ein opulentes Frühstücksbuffet gestärkt, können Abenteurer folgenden Tages in den nahegelegenen Polnischen Erlebnisort „Turiuswinkel“ spazieren. Genzüberschreitend rund um das „Seh-Café“ wartet eine weitere Phantasiewelt. Mutige können im „Geheimen Versteckum“ einem sagenumwobenen Schatz nachspüren – ein besonderer Nervenkitzel für Erwachsene. Mehr unter www.turisede.com

ZAKĄTEK TURIUSA

Ten, kto pokona rwącą rzekę graniczną, nagle znajdzie się w zupełnie innej krainie. Jednak tajemnice Turisede nie kończą się tutaj, a dzikie przygody nadal trwają. Dziś wiemy, że na najbardziej wysuniętym na wschód brzegu rzeki granicznej Nysy stały niegdyś sakralne budowle Turiusa. Dlatego też cały krajobraz w polskiej wiosce przygód Bielawie Dolnej nazywany jest dziś Zakątkiem Turiusa. Dziś największy zwarty teren leśny Europy Środkowej otacza ten klejnot. Co poniektórzy wędrowcy przybywają tutaj na własną odpowiedzialność i niejednokrotnie potykają się wręcz o ślady dawno zapomnianej historii ludu, który przed 1000 lat nagle zniknął z powierzchni ziemi.

W Zakątku Turiusa znajdują się:

- Galeria Leśnej Sztuki/Waldkunstgalerie
- Kawiarnia Widokowa/Sehcafé
- Kozi zamek z labiryntem/Ziegenschloss mit Labyrinth
- 1 polsko-niemiecka Wspólnota Bawołów/1. Deutsch-polnische Büffel-WG
- Dolina bajorka/Das Tümpeltal
- Wystawa „Ciosy losu“/Ausstellung „SCHICKSALSSCHLÄGE“
- ESCAPE ROOM „Tajemnicza Kryjówka/Geheime Versteckum“
- Jeźdźki i łódeczki z napędem ręcznym/Tretautos und Kurbelboote
- Obóz drewnianych domków/BaumHausCamp
- Camera Obscura

Wstęp do Zakątki Turiusa jest bezpłatny.

TURIUS WINKEL

Wer den reißenden Grenzfluss überwunden hat, findet sich plötzlich in einem anderen Land wieder. Die Geheimnisse Turisedes reißen jedoch hier nicht ab, ebensowenig die Abenteuer. Bekannt ist mittlerweile, dass am östlichen Ufer des Grenzflusses Neiße die Sakralen Bauten des Turius standen. Deshalb nennt sich diese Landschaft im polnischen Erlebnisort Bielawa Dolna auch Turius Winkel. Heute umrahmt das größte zusammenhängende Waldgebiet Mitteleuropas dieses Kleinod. So mancher Wanderer kommt hier auf seine Kosten und stolpert zwischendurch über die Spuren längst vergessener Geschichten eines Volkes, welches vor 1000 Jahren plötzlich verschwand.

Im Turius Winkel befindet sich:

- Waldkunstgalerie
- Das Sehcafé
- Ziegenschloss mit Labyrinth
- 1. Deutsch-polnische Büffel-WG
- Das Tümpeltal
- Ausstellung „SCHICKSALSSCHLÄGE“
- ESCAPE-ROOM „Geheime Versteckum“
- Tretautos und Kurbelboote
- BaumHausCamp
- Camera Obscura

Eintritt in den Turius Winkel ist frei.

WIEŻA WIDOKOWA Z CAMERĄ OBSCURĄ

Przy kawiarni Widokowej stoi ogromna, szalona wieża z tajemniczą Camerą Obscurą, która dostarcza niesamowitych widoków. Znajduje się ona na samej górze i oddaje zdumiewające obrazy tej nieprzeciętnej panoramy. Czegoś takiego używały już turisesedyskie kobiety: spotykały się na ziołowej herbatce przy stole owej Camery Obscure i obserwowały, co porabiają ich mężczyźni i inne woly. Dzisiaj można tutaj zobaczyć nawet prawdziwe świnie!

Camera Obscura powstała w ramach projektu „Przygoda z Nysą – zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-niemieckiego – etap IV”. Koszt projektu: 70.000 €

AUSSICHTSTURM MIT CAMERĄ OBSCURĄ

Am Seh-Café steht ein riesiger, mehretagiger, verrückter Turm mit der geheimnisvollen Camera Obscura, die verblüffende Ausblicke bietet. Sie befindet sich ganz oben und projiziert erstaunliche Bilder von einem überragenden Rundblick. Sogar hatten schon die turisesedischen Frauen benutzt: Sie trafen sich zum Kräutertee am Tisch der Kamera und beobachteten, was ihre Männer und die anderen Ochsen so trieben. Heute kann man hier sogar echte Schweine sehen! Die Camera Obscura ist im Rahmen des Projektes „Abenteuer Neiße“ gebaut worden.

GODZINY OTWARCIA:

Sezon letni – marzec–listopad

Tajemnicza Kraina Turisede otwiera swoje bramy codziennie od 10.00 do 18.00.

Bilety wstępu:

Strona niemiecka:

Bilet indywidualny – od 10 €

Grupy – od 15 osób – 7,50 € grupy dzieci, 12 € grupy dorosłych

Zakątek Turiusa w Bielawie Dolnej – wstęp wolny

Sezon zimowy- listopad–marzec (z przerwą świąteczną od 23.12. do 1.01.)

W Czasie Przytulności codziennie od 10.00 dostępna jest wydzielona część parku po stronie niemieckiej.

Wstęp do Restauracji Dziupla/Baumstammlokal, zagród ze zwierzętami, obserwatorium ptaków, jak również na niedzielne wydarzenia jest bezpłatny. Do dyspozycji gości pozostają także staroturisedyska strefa wellness FAULENZUM/Leniuchowo oraz ogrzewane domki w Hotelu Domków na Drzewach.

Zakątek Turiusa w sezonie zimowym jest zamknięty.

ÖFFNUNGSZEITEN

SOMMERSAISON MÄRZ BIS NOVEMBER:

Die Geheime Welt von Turisede öffnet täglich ab 10 Uhr bis 18 Uhr seine Pforten.

EINTRITTSPREISE:

Deutsche Seite -

Individueller Eintritt – ab 10 €

Gruppenpreise – ab 15 Personen – 7,50 € Kindergruppen, 12 € Erwachsenengruppen

Eintritt in den Turius Winkel ist frei.

WINTERSAISON NOVEMBER BIS MÄRZ (WINTERSCHLISSPAUSE VOM 23.12. BIS 1.1.)

In der Zeit der Gemütlichkeit hat ein kleinerer Teil des Abenteuerparks täglich ab 10 Uhr geöffnet.

Der Eintritt zum Baumstammlokal, dem Streichelgehege, der Vogelbeobachtungsstation, der Puppenstube sowie zu unserem wöchentlichen Sonntags-Programm ist kostenfrei. Außerdem können die archaische Wellnessanlage FAULENZUM sowie die beheizbaren Baumhäusergebucht werden. Turius Winkel im Wintersaison ist geschlossen.

POWIAT ŻARSKI

LANDKREIS ŽARY

Powiat Żarski położony jest w południowo-zachodniej części województwa lubuskiego na Wysoczyźnie Żarskiej, przy granicy polsko-niemieckiej na Nysie Łużyckiej. Pod względem powierzchni jest największym powiatem województwa lubuskiego, w którym skupionych zostało 10 gmin: dwie gminy miejskie: Żary i Łęknica; dwie gminy miejsko-wiejskie: Lubsko i Jasień oraz sześć gmin wiejskich: Brody, Lipinki Łużyckie, Przewóz, Trzebiel, Tuplice i Żary.

Der Kreis Žary (Sorau) befindet sich im südwestlichen Teil der Lebuser Woiwodschaft auf Wysoczyzna Żarska (Sorauer Landrücken) an der deutsch-polnischen Grenze an der Lausitzer Neiße. Flächenmäßig ist er der größte Kreis der Lebuser Woiwodschaft, wo 10 Gemeinden versammelt wurden: zwei Stadtgemeinden: Żary und Łęknica; zwei Stadt- und Landgemeinden: Lubsko und Jasień sowie sechs Landgemeinden: Brody, Lipinki Łużyckie, Przewóz, Trzebiel, Tuplice und Żary.

Turystom Powiat Żarski oferuje niezrównane krajobrazy. Do wszystkich najpiękniejszych miejsc wiodą dokładnie opisane szlaki turystyczne. Miłośnicy aktywnego wypoczynku znajdują w tym regionie znakomite warunki do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej, konnej oraz wodnej. Jednym z atutów stanowiącym bazę do rozwoju turystyki są lasy, które zajmują przeszło połowę obszaru powiatu, a do niewątpliwych atrakcji zaliczyć można: największy w Europie kilkusethektarowy – położony po polskiej i niemieckiej stronie Nysy Łużyckiej – zabytkowy Park Mużakowski, będący przykładem mistrzostwa sztuki ogrodniczej, oraz największą na świecie morenę czołową, na bazie której utworzono Park Krajobrazowy Łuk Mużakowa ze ścieżką geoturystyczną „Dawna kopalnia Babina”.

Na terenie powiatu znajdują się wiele niezwykle ciekawych zabytków architektury i cudów natury, położonych zarówno nad piękną Nysą Łużycką, jak i nieco dalej. W Powiecie Żarskim znajdują się cztery rezerваты przyrody, parki oraz pomniki przyrody. Na uwagę zasługuje Zielony Las z najwyższym wzniesieniem województwa lubuskiego „Góra Żarską”, pałace w Brodach i w Jasieniu, miejsce, w którym przebiega 15 południk, filia obozu koncentracyjnego Gross Rosen nieopodal Jasienia czy Baszta Pachołków Miejskich w Lubsku.

Den Touristen bietet der Kreis Žary unvergleichliche Landschaften. Zu allen schönsten Plätzen führen genau beschriebene Touristenrouten. Die Liebhaber aktiver Erholung finden hervorragende Bedingungen zum Wandern, Radfahren, Reiten und Wassersport in dieser Region. Eine der Stärken als eine Basis für die Entwicklung des Tourismus sind Wälder, die mehr als die Hälfte der Fläche des Landkreises beanspruchen. Zu den zweifellosen Attraktionen kann man den größten in Europa, von einigen hundert Hektar großen, auf der polnischen und deutschen Seite der Lausitzer Neiße liegenden, historischen Muskauer Park als ein Beispiel für die Meisterschaft der Gartenkunst sowie die größte Stirnmorene der Welt zählen, auf deren Grundlage der Muskauer Faltenbogen mit dem geotouristischen Pfad der „Ehemaligen Braunkohlegrube Babina“ geschaffen wurde.

Auf dem Kreisgebiet gibt es viele ungewöhnliche architektonische Denkmäler und Naturschönheiten, die sowohl an der schönen Lausitzer Neiße als auch ein wenig weiter liegen. Im Kreis Žary gibt es vier Naturschutzgebiete, Parks sowie Naturdenkmäler. Bemerkenswert sind Grüner Wald mit „Góra Żarska“ (Sorauer Berg), der höchsten Erhebung der Lebuser Woiwodschaft, die Paläste in Brody und Jasień, die Stelle, wo der 15. Meridian verläuft, das Nebenlager des Konzentrationslagers Groß-Rosen in der Nähe von Jasień oder der Knechturm in Lubsko.

Odwiedzający Powiat Żarski zachwycą się nie tylko malowniczymi krajobrazami czy pięknem rozległych lasów. Dzięki projektowi „Przygoda z Nysą – zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-niemieckiego” turystów urzeknie doskonała, nowo wybudowana infrastruktura wokół Zalewu Karaś w Lubsku. Położony w malowniczej okolicy na obrzeżach Lubska Zalew Karaś od lat cieszy się dużą popularnością wśród mieszkańców miasta i regionu. Młodszy oraz starsi miłośnicy aktywnego wypoczynku mogą wynająć kajak lub rower wodny. Zalew to także idealne miejsce dla zapalonych wędkarzy.

Die Besucher vom Kreis Žary begeistern sich nicht nur für malerische Landschaften oder für die Schönheit des weit reichenden Waldes. Dank dem Projekt das „Abenteuer mit der Neiße: touristische Bewirtschaftung der polnisch-deutschen Grenzregion“ werden die Touristen durch die hervorragende, neu gebaute Infrastruktur rund um den Stausee Karaś in Lubsko verzaubert sein. Der Stausee Karaś liegt in einer landschaftlich reizvollen Gegend am Rande von Lubsko. Er erfreut sich großer Beliebtheit unter den Bewohnern der Stadt und der Region. Die jüngeren und älteren Fans der aktiven Erholung können ein Paddelboot oder ein Tretboot mieten. Der Stausee ist auch ein idealer Ort für passionierte Angler.

Na przestrzeni kilku lat infrastruktura przy Zalewie została zmodernizowana, co pozwoliło na przywrócenie blasku temu urokliwemu miejscu. Dzięki staraniom ówczesnego dyrektora Ośrodka Sportu i Rekreacji w Lubsku Janusza Dudojcia – obecnie Starosty Żarskiego – wybudowano hangary na rowery wodne i kajaki, kuchnię z wędzarnią, wiaty biesiadne oraz bezpieczne pomosty do wędkowania, a także wyremontowano budynki przy przystani. Natomiast pozyskane w 2017 roku przez Powiat Żarski środki unijne umożliwiły wybudowanie niemal dwukilometrowego odcinka ścieżki pieszo-rowerowej wokół Zalewu Karaś. Dzięki sprawnym działaniom wykonawcy i zaangażowaniu wielu osób mieszkańcy oraz turyści mogą korzystać z mola widokowego, jedenastu pomostów rekreacyjnych umożliwiających łowienie ryb oraz wejście i zejście dla osób korzystających z kajaków i rowerów wodnych, dwóch zadaszonych altan ze stolami i ławkami oraz z dwudziestu ławek parkowych ze stojakami na rowery.

Über mehrere Jahre hinweg wurde die Infrastruktur am Stausee modernisiert, was ermöglicht hat, den Glanz seiner faszinierenden Umgebung zurückzugeben. Dank den Bemühungen von Janusz Dudojć, dem damaligen Direktor vom Sport- und Erholungszentrum in Lubsko, wurden die Hangars für Treibboote und Paddelboote, die Küche mit einer Räucherammer, die Überdachungen und sichere Plattformen für den Fischfang gebaut sowie die Gebäude an der Marina renoviert. Die im Jahre 2017 vom Kreis Żary gewonnenen EU-Mittel haben es möglich gemacht, eine fast zwei Kilometer lange Strecke als ein Pfad für Wander- und Radwege rund um den Stausee Karaś zu bauen. Dank den reibungslosen Handlungen des Auftragnehmers und dem Engagement vieler Personen können die Bewohner und die Touristen die Aussichtsmole, elf Erholungsbrücken mit Angelmöglichkeit sowie Aufstieg und Abstieg für Paddelboot- und Treibbootbenutzer, weiter zwei überdachte Pavillons mit Tischen und Bänken sowie zwanzig Parkbänke mit Fahrradständern benutzen.

Powiat Żarski jest zwrócony ku granicy państwa, co daje dodatkowe możliwości korzystania z tego położenia. Prowadzona jest ścisła współpraca z sąsiadami zza Nysy, polegająca nie tylko na klasycznej wymianie doświadczeń między urzędami, ale na inicjowaniu wzajemnych kontaktów na wielu płaszczyznach, takich jak: szkolnictwo, kultura, turystyka czy rekreacja. Odzwierciedleniem wspólnych polsko-niemieckich działań były prace przeprowadzone w trakcie poprzednich trzech etapów, które objęły m.in. rewitalizację mostu kolejowego łączącego polską Łęknicę i niemieckie

Bad Muskau oraz przystosowanie go ruchu turystycznego, wykonanie traktu pieszo-rowerowego, który swój początek ma w Łęknicy i – biegnąc po nasypie byłej linii kolejowej – kończy się w Cielmowie k. Tuplic, czy budowę pomostów i zejść na szlaku wodnym na Nysie Łużyckiej. W samym Powiecie Żarskim dzięki projektowi „Przygoda z Nysą” wytyczono, wybudowano lub dostosowano do turystyki rowerowej kilkaset kilometrów szlaków turystycznych.

Der Kreis Żary liegt an der Staatsgrenze, was zusätzliche Möglichkeiten gibt, diese Lage zu nutzen. Es gibt eine enge Zusammenarbeit mit den Nachbarn jenseits der Neiße. Sie beruht nicht nur auf dem klassischen Erfahrungsaustausch zwischen den Behörden, sondern auch auf der gegenseitigen Kontaktaufnahme auf vielen Ebenen, wie z.B. Bildung, Kultur, Tourismus oder Erholung. Die Widerspiegelung der gemeinsamen polnisch-deutschen Handlungen waren die in den vorangegangenen drei Etappen durchgeführten Arbeiten. Sie umfassten unter anderem die Revitalisierung der Eisenbahnbrücke, die das polnische Łęknica und das deutsche Bad Muskau verbindet, aber auch ihre Anpassung an den Tourismus, den Bau des Wander- und Fahrradweges, der seinen Ursprung in Łęknica hat, und indem er auf dem Damm der ehemaligen Bahnlinie verläuft, endet er in Cielmów bei Tuplice. Sonst umfassten sie den Bau der Brücken und der Abstiege auf dem Wasserweg auf der Lausitzer Neiße. Nur im Kreis Żary selbst wurden einige hundert Kilometer von Touristenrouten dank dem Projekt das „Abenteuer Neiße“ abgesteckt, gebaut oder an den Fahrradtourismus angepasst.

Starostwo Powiatowe, al. Jana Pawła II 5, 68-200 Żary
tel. 68 479 06 00, fax 68 479 06 01
www.powiatzary.pl, e-mail: poczta@powiatzarski.pl

Landratsamt Żary, al. Jana Pawła II 5, 68-200 Żary
Tel. +48 68 479 06 00, Fax +48 68 479 06 01
Internet: www.powiatzary.pl, E-mail: poczta@powiatzarski.pl

GINA ŁĘKNICA

GEMEINDE ŁĘKNICA

Łęknica to przygraniczne miasteczko, które leży nad Nysą Łużycką. Przyciąga turystów Parkiem Mużakowskim i Geoparkiem. Dzięki projektowi „Przygoda z Nysą – zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-niemieckiego – etap IV” atrakcje okolic dostępne są dla rowerzystów i amatorów sportów wodnych. Jak więc poznać naturalne, historyczne i kulturalne dziedzictwo w Łęknicy? Dla aktywnych sposobów jest kilka:

Łęknica ist ein an der Lausitzer Neiße liegendes Grenzstädtchen. Es zieht die Touristen mit dem Muskauer Park und Geopark an. Das Projekt „Abenteuer Neiße – touristische Bewirtschaftung der deutsch-polnischen Grenzregion – 4. Etappe“ hat dazu beigetragen, dass die lokalen Gebiete für Radfahrer und Liebhaber von Wassersportern zugänglich wurden. Wie kann man also Natur- Kultur- und historische Erbe in Łęknica erleben? Es gibt ein Paar Möglichkeiten für aktive Personen:

KAJAKIEM I PONTONEM PRZEZ NYŚĘ ŁUŻYCKĄ, CZYLI ŁUK MUŻAKOWA Z PERSPEKTYWY WIOŚLARZA...

Zorganizować wyprawę oraz wypożyczyć sprzęt w Łęknicy można w Camping Family, ul. 3 Maja 7, Bronowice.

Podróż ścieżkami wodnymi to świetny pomysł na poznanie uroków Łęknicy i okolic. Szlak przez Nysę Łużycką dzięki projektowi „Przygoda z Nysą” został oznaczony i przystosowany dla kajakarzy. Zorganizowane zostały wyjścia i wejścia do wody, znaki informujące o kilometrażu, przeszkodach, atrakcjach i miejscach na biwak. Zatem bez obaw – na pewno nie zabłądzisz! Wytrwali mogą pokonać Nysę na całym granicznym odcinku (prawie 200 km!), ale spływ może być też zdecydowanie krótszy. Czego możesz spodziewać się płynąc po Nysie Łużyckiej w okolicach Łęknicy...?

Rzeka przecina Park Krajobrazowy Łuk Mużakowa. Jest bardzo zróżnicowana – dzika i jednocześnie uregulowana, płynie przez lasy i tereny pozbawione drzew, mija miasta i tereny bezludne.

Łuk Mużakowa odznacza się specyficznymi warunkami klimatycznymi, co ma odzwierciedlenie w lokalnej faunie i florze, która jest bardzo bogata. Do szczególnie ciekawej i dobrze rozpoznanej grupy zwierząt należą ważki. Prawie pewnie, że spotkasz jakiś okaz! Spróbuj nieco się zbliżyć i poobserwować ruchy delikatnych skrzydełek.

Na szczególną uwagę zasługują też bóbr i wydra. Bobry żyją na zalesionych brzegach rzek. Świetnie pływają i nurkują. Budują z gałęzi i mułu tzw. żeremia – nadwodne domki w kształcie kopców. Potężnymi siekaczami potrafią nawet ścinać drzewa. Są aktywne głównie nocą, ale bądź czujny – za dnia też można je zauważyć! Jeśli nie spotkasz samego zwierzęcia, z łatwością trafisz na ślady jego obecności. Z kolei wydry chętnie bawią się w wodzie i na brzegu. Latem zjeżdżają na brzuchach błotnistym brzegiem wprost do wody!

MIT EINEM PADDEL- ODER SCHLAUCHBOOT DURCH LAUSITZER NEISSE – MUSKAUER FALTENBOGEN AUS DER RUDERER-SICHT...

Organisieren Sie eine Expedition und mieten Sie Ausrüstung in Camping Family, ul. 3 Maja 7, Bronowice.

Eine Reise auf den Wasserpfaden stellt eine ausgezeichnete Idee dar, den besonderen Charme von Łęknica und der Umgebung des Städtchens kennen zu lernen. Der Wasserpfad durch Lausitzer Neiße wurde im Rahmen des Projektes „Abenteuer Neiße” gekennzeichnet und an Paddler abgestimmt. Es wurden die Wasserein- und -ausgänge organisiert sowie Markierungen über Kilometerleistung, Hindernisse, Attraktionen und Zeltlagerstellen angebracht. Also machen Sie sich keine Sorgen – Sie werden sich nicht verirren! Ausdauernde Personen können die Neiße an der ganzen Strecke entlang die Grenze (fast 200 km!) laufen, die Paddeltour kann hingegen deutlich kürzer dauern. Was können Sie beim Paddeln auf der Lausitzer Neiße in der Nähe von Łęknica erwarten...?

Der Fluss überquert den Landschaftspark Muskauer Faltenbogen. Er ist sehr abwechslungsreich – wild und reguliert gleichzeitig, fließt durch Wälder und waldlose Gebiete, passiert die Städte und unbewohnte Bereiche.

Der Muskauer Faltenbogen zeichnet sich durch spezifische Klimabedingungen aus, was auch die lokale Artenvielfalt von Fauna und Flora wiedergibt. Eine besonders interessante und sehr bekannte Tiergruppe stellen die Libellen dar. Es ist fast sicher, dass Sie mindestens eine von ihnen treffen! Versuche ein bisschen näher zu kommen und die Bewegungen der winzigen, sanften Flügel zu beobachten.

Bemerkenswert sind auch Biber und Fischotter. Die Biber leben an den bewaldeten Flussufern. Sie können ausgezeichnet schwimmen und tauchen. Aus Ästen und Schlamm bauen sie die sog. Biberburgen – hügelartige Häuschen am Wasser. Mit ihren kräftigen Schneidezähnen können sie sogar Bäume fällen. Sie sind hauptsächlich in der Nacht aktiv, aber seien Sie aufmerksam – auch tagsüber kann man sie bemerken! Treffen Sie gar kein Tier selbst, ohne weiteres werden sie verschiedene Anzeichen von dort lebenden Tieren finden.

Die Fischotter hingegen spielen gerne im Wasser und am Ufer. Im Sommer rutschen sie auf ihren Bäuchen am schlammigen Ufer direkt ins Wasser herunter!

Gdy już porozglądasz się trochę i zechcesz odpocząć, zacumuj w oznaczonym punkcie. Jedno ze stanowisk znajduje się tuż przy odnowionym w ramach projektu „Przygoda z Nysą” moście kolejowym w samej Łęknicy. Intensywny niebieski kolor rzuca się w oczy. Kiedyś jeździły tu pociągi, a obecną formę przybrał w 2015, kiedy to ponownie połączył miasto z jego zachodnim sąsiadem, czyli przygranicznym Bad Muskau. Torów już nie ma, zamiast tego wytyczona została ścieżka rowerowa. Ustawione są ławki i tablice turystyczne. Zarezerwuj chwilę, żeby tu posiedzieć i przyjrzeć się odbiciom drzew w wodzie oraz innym elementom otaczającej cię natury.

Nabrałeś sił i chcesz rozejrzeć się po Łęknicy? Ruszamy w miasto! Co zobaczyć?

Haben Sie sich bereits umsehen und möchten sich entspannen, sollen Sie an einer gekennzeichneten Stelle festmachen. Eine dieser Stellen befindet sich gleich bei der im Rahmen des Projektes „Abenteuer Neiße” erneuerten Eisenbahnbrücke in Łęknica. Ihre intensive blaue Farbe fällt sofort auf. Einst sind hier die Züge gefahren, im aktuellen Stand ist er vom 2015, als die Brücke Łęknica mit seinem westlichen Nachbar, d.h. mit Bad Muskau, verbunden hatte. Eisenbahngleise gibt es nicht mehr, stattdessen wurde ein Fahrradweg erstellt. Weiterhin wurden Bänke und Touristische Unterrichtungstafel eingerichtet. Sitzen Sie hier eine Weile und beobachten Sie, wie sich die Bäume und andere umgebenden Naturelemente widerspiegeln.

Neue Kräfte bereits aufgetankt? Lust auf eine kleine Stadtbesichtigung? Ab in die Stadt! Was ist sehenswert?

Bazar Manhattan. Zlokalizowany jest przy przejściu granicznym w pobliżu Parku Mużakowskiego. Jeśli kończysz podróż kajakiem w Łęknicy lub masz sporo miejsca w bagażniku, może skusisz się na wyroby spożywcze, tradycyjną ceramikę czy akcesoria ogrodowe i odzież – zakupy przy tak wielkim wyborze to dobra zabawa! Gdy już powędrujesz po straganowych uliczkach, zjesz popularny w tych stronach „wurst”, czas trochę się wyciszyć... Oczywiście w Parku Mużakowskim!

Basar Manhattan. Er befindet sich am Grenzübergang in der Nähe von Muskauer Park. Beenden Sie gerade in Łęknica Ihre Paddelreise oder haben Sie viel Platz im Kofferraum, lassen Sie sich

verlocken und kaufen Sie Lebensmittel, traditionelle Keramikartikel, Gartenzubehör und Kleidung – eine so riesengroße Auswahl von Produkten macht wirklich Spaß! Werden von Ihnen bereits die Marktstraßen besichtigt und eine in dieser Region beliebte „Wurst” kommt die Zeit sich ein bisschen zu entspannen... Selbstverständlich in Muskauer Park!

Park Mużakowski. Miejsce zostało uznane za dobro Światowego Dziedzictwa UNESCO. To jeden z wyjątkowych przykładów sztuki ogrodowej XIX-wiecznej Europy – tu natura przemienia się w sztukę. To trochę jak galeria żywych obrazów! Ścieżki, mostki, punkty widokowe z kamiennymi ławkami – nie ma mowy o nudzie. Koniecznie odwiedź Nowy Zamek, a może nawet stałą wystawę „Pückler! Pückler? Po prostu nie do wiary”.

Muskauer Park. Dieser Stätte der Titel UNESCO-Welterbe verliehen. Es ist ein einzigartiges Beispiel für Gartenkunst Europas im XIX Jahrhundert – hier wandelt sich die Natur in Kunst um. Dieser Park ist wie eine Galerie der lebenden Bilder! Pfade, kleine Brücken, Aussichtspunkte mit Steinbänken – Langeweile kommt gar nicht in Frage. Besuchen Sie unbedingt Neues Schloss oder sogar die vollständige Ausstellung „Pückler! Pückler? Einfach nicht zu fassen!”

ROWEREM PRZED SIEBIE, CZYLI ŁĘKNICA NA DWÓCH KÓŁKACH

Sprzęt można w Łęknicy wypożyczyć w następujących punktach:

- Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, ul. Wojska Polskiego 2, Łęknica (również rowery elektryczne)
- Wypożyczalnia rowerów, ul. Hutnicza 19/1, Łęknica
- Hotel Mużakowski, ul. 1 Maja 8, Łęknica
- Camping Family, ul. 3 Maja 7, Bronowice

Na Łuku Mużakowa z uwagi na ukształtowanie rzeźby terenu oraz obecność śladów historycznego już przemysłu górniczego rozwija się geoturystyka.

MIT DEM FAHRRAD DRAUFLOS – ŁĘKNICA AUF ZWEI RÄDERN BESICHTIGEN

Fahrradverleih wird in Łęknica an folgenden Stellen angeboten:

- Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji (Zentrum für Kultur, Sport und Erholung), ul. Wojska Polskiego 2, Łęknica (auch E-Bikes)
- Wypożyczalnia rowerów (Fahrradverleih), ul. Hutnicza 19/1, Łęknica
- Hotel Mużakowski, ul. 1 Maja 8, Łęknica
- Camping Family, ul. 3 Maja 7, Bronowice

Die Geländebeschaffenheit und Spuren des historischen Bergbaus im Muskauer Faltenbogens fördern die Entwicklung vom Geotourismus.

GEOPARK

Trzeba wiedzieć, że Geopark Łuk Mużakowa od 2015 roku należy do rodziny geoparków UNESCO. Dla rowerzystów największą atrakcją w Geoparku jest wyjątkowy krajobraz, gdzie obok zróżnicowanych naturalnych i sztucznych wzniesień terenu występują różnokolorowe zbiorniki pogórniczne. W trakcie przejażdżki obserwuj piękne barwy żelazistych wód, przejdź się po „węglowej plaży”. Jednym z ciekawszych obiektów jest „żelaziste źródelko” – wypływ silnie zmineralizowanych wód, z których wytrącają się rzadko spotykane żelazowo-siarkowe nasokorupienia.

W polskiej części Geoparku wspomniane obiekty zostały udostępnione na specjalnie urządzonej trasie geoturystycznej o nazwie „Dawna kopalnia Babina”. Jest to ścieżka pieszo-rowerowa, położona pomiędzy Łęknicą a Nowymi Czapłami, o długości około 5 kilometrów, z licznymi stanowiskami geologicznymi oraz wieżą widokową o wysokości 30 m.

Zorganizowana została też trasa rowerowa o długości 25 km, która prowadzi po torowisku byłej linii kolejowej na odcinku rozpoczynającym się w Tuplicach, a kończącym w Łęknicy. Szlak umożliwi poznanie wielu elementów dawnej infrastruktury kolejowej, przebiega przez dawne przystanki i stacje kolejowe: Tuplice – Chelmica – Żarki Wielkie – Chwaliszowice – Nowe Czaple – Łęknica. Dla wygody turystów został wyposażony w wiaty przypominające wyglądem stare perony kolejowe, miejsca odpoczynku i wiele dwujęzycznych tablic turystycznych. Przyjrzyj się zdjęciom starych obiektów z tablic, rozejrzyj się i spróbuj dopasować do otoczenia, w którym właśnie jesteś.

Z Łęknicy na rowerze na wycieczki polecają się też trasy do miejscowości Zelz, Bad Muskau, Halbendorf, Przewóz czy Boxberg.

GEOPARK

Bemerkenswert, dass der Geopark Muskauer Faltenbogen seit 2015 zur UNESCO-Geoparks gehört.

Für Radfahrer stellt die größte Attraktion vom Geopark die einzigartige Landschaft dar, wo neben der facettenreichen, sowohl natürlichen als auch künstlichen Geländeerhebungen mehrfarbige Gewässer, die auf den Bergbau zurückzuführen sind, die einst hier funktionierte. Bewundern Sie während Ihrer Fahrt schöne Farben des eisenhaltigen Wassers, machen Sie einen Spaziergang durch den „Kohlenstrand”. Eine der interessantesten Objekte stellt die „eiserne Quelle” – Austritt von stark mineralisiertem Wasser, woraus sich seltene Eisen-Schwefel Verkrustungen niederschlagen.

Im polnischen Teil des Geoparks wurden die erwähnten Objekte den Touristen auf der speziell eingerichteten geotouristischen Strecke „Dawna kopalnia Babina” zur Verfügung gestellt. Diese zwischen Łęknica und Nowe Czaple liegende Rad- und Wanderstrecke ist ca. 5 km lang, auf der Strecke befinden sich viele geologische Stellen sowie ein 30 m hoher Aussichtsturm.

Außerdem organisierte man eine 25 km lange Radstrecke, die durch den Gleiskörper der stillgelegten Bahnstrecke zwischen Tuplice und Łęknica. Die Strecke ermöglicht viele Elemente der außer Betrieb genommenen Eisenbahninfrastruktur, die einst folgende Haltestellen und Bahnhöfe umfasste: Tuplice – Chelmica – Żarki Wielkie – Chwaliszowice – Nowe Czaple – Łęknica. Speziell für Touristen wurden auf der Strecke mehrere Überdachungen gestellt, die den alten Bahnsteigen ähneln, sie ist auch mit Entspannungsstellen sowie zweisprachigen touristischen Unterrichtstafeln versehen. Betrachten Sie die Fotos der alten Objekte etwas genauer, dann sehen Sie sich um und versuchen sich an die Umgebung anzupassen.

Von Łęknica kann man mit dem Rad auch andere Orten wie Zelz, Bad Muskau, Halbendorf, Przewóz [Priebus] oder Boxberg erreichen.

Urząd Miejski w Łęknicy, ul. Żurawska 1, 68-208 Łęknica,
tel. (+48 68) 362 47 00, fax (+48 68) 362 47 01,
www.leknica.pl, e-mail: sekretariat@leknica.pl

Stadtverwaltung im Łęknica, ul. Żurawska 1, 68-208 Łęknica,
tel. (+48 68) 362 47 00, fax (+48 68) 362 47 01,
www.leknica.pl, E-mail: sekretariat@leknica.pl

NADLEŚNICTWO
LIPINKI

FORSTAMT
LIPINKI

Nadleśnictwo Lipinki

ZIELONY LAS

Urozmaicona rzeźba terenu, powstała w wyniku działalności lodowca. Zielone drzewostany z rozległymi buczynami oraz kryjące ciekawą historię zabytki Ziemi Łużyckiej – tak w skrócie wygląda Zielony Las, kompleks leśny przylegający od południa do miasta Żary w województwie lubuskim.

GRÜNER WALD

Das infolge der Gletscheraktivität entstandene vielfältige Relief, grüner Baumbestand mit sich weit erstreckenden Buchenwäldern und von interessanter Geschichte der Lausitz zeugende Sehenswürdigkeiten – das ist in aller Kürze der Grüne Wald, ein Waldkomplex, der vom Süden an die Stadt Żary in der Lubuskie Wojewodschaft grenzt.

MIEJSCA HISTORYCZNE W ZIELONYM LESIE, KTÓRE WARTO ZOBACZYĆ:

- Pomnik upamiętniający niemieckich żołnierzy poległych w I Wojnie Światowej – usytuowany jest w północno-zachodniej części Zielonego Lasu, przy wyjeździe z Żar w kierunku miejscowości Łaz, **Głaz „Głos Lasu”** – znajduje się po prawej stronie szlaku turystycznego prowadzącego do Wzgórza Pałacowego,
- **Dawny Trakt Pocztowy** – swój początek ma przy miejscowości Łaz i prowadzi przez rejon „Dębowego Ogrodu”, „Dziczey Ostoi”, „Czyżykowej Góry”, aż do „Wzgórza Pałacowego”,
- **Żarska Arkadia** – Wzgórze Pałacowe znajdujące się w północno-wschodniej części Zielonego Lasu, niedaleko drogi prowadzącej do miejscowości Łaz,
- **Euterpe** – obszar w „Bukowym Wądole” z wyznaczonym niegdyś w formie kamiennego kręgu miejscem odpoczynku dla turystów.

SEHENSWERTE HISTORISCHE STÄTTEN IM GRÜNEN WALD:

- **Jäger- und Schützendenkmal** zu Ehren der im Ersten Weltkrieg gefallenen deutschen Soldaten – gelegen im nordwestlichen Teil des Grünen Waldes, an der Ausfallstraße von Żary nach Łaz,
- **Stein „Głos Lasu” (Mannstein)** – befindet sich rechts des Wanderweges zum „Wzgórze Pałacowe” (Waldschloss-Berg),
- **Alte Poststraße** – ihren Anfang hat sie an der Ortschaft Łaz und führt durch die Gegend von „Dębowy Ogród” (Eichgarten), „Dzicza Ostoja” (Saugarten), „Czyżykowa Góra” (Zeisigberg) bis hin zum „Wzgórze Pałacowe” (Waldschloss-Berg/Jagdschloss-Berg),
- **Żarska Arkadia (Sorauer Arkadien)** – ein Waldschloss-Berg, der sich im nordöstlichen Teil des Grünen Waldes, unweit von dem Weg nach Łaz, befindet,
- **Euterpe** – eine Stelle im „Bukowy Wądoł”/ Buchenschlucht (Hollundergrund), wo einst ein vom steinernen Kreis abgesteckter Rastplatz für Wanderer war.

TRZY WIEŻE – CHARAKTERYSTYCZNE PUNKTY NA MAPIE ZIELONEGO LASU

Zielony Las znany jest przede wszystkim z charakterystycznych trzech wież, które zlokalizowane są w jego południowo-zachodniej części. Dwie z nich były świadkami niezwykle wydarzeń historycznych, które miały miejsce niegdyś na terenie Dolnych Łużyc. Trzecia, wybudowana współcześnie, służy do celów przeciwpożarowych.

DREI TÜRME – CHARAKTERISTISCHE PUNKTE AUF DER KARTE DES GRÜNEN WALDES

Der Grüne Wald ist vor allem für seine drei charakteristischen Türme bekannt, die in seinem südwestlichen Teil gelegen sind. Zwei von ihnen waren Zeugen außergewöhnlicher historischer Ereignisse, die sich einst im Gebiet der Niederlausitz abgespielt haben, der dritte, in der jüngsten Vergangenheit erbaut, dient als Feuerwachturm.

WALORY KOMPLEKSU LEŚNEGO ZIELONY LAS

Las Żarski (Zielony Las) to niezwykle bogata pod względem przyrodniczym wschodnia część Powiatu Żarskiego. Podgórski charakter nadają mu wiekowe buczyny, porastające obrzeża głębokich suchych dolin i podmokłych wąwozów. Zachwyca rzadką roślinnością oraz urozmaiconą rzeźbą terenu, ukształtowaną przez lodowiec. Obszar stanowi najcenniejszy fragment Wzniesień Żarskich, wśród których znajduje się najwyższy punkt województwa lubuskiego – Góra Żarska, licząca 227 m n.p.m.

Charakterystycznymi miejscami pod względem przyrodniczym, znajdującymi się na terenie Zielonego Lasu są:

- **Bukowy Wądół** – dolina o płaskim, podmokłym dnie i stromych zboczach z porastającymi ją drzewostanami bukowymi. Zlokalizowana jest po północnej stronie szlaku „Trzech Wież”, wędrując od wieży przeciwpożarowej,
- **Źródło Nadii** – pokopalniane źródło znajdujące się w południowej części szlaku „Trzech Wież”. Kierunek od strony wieży przeciwpożarowej,
- **Pozostałości drzewostanu parkowego na Wzgórzu Pałacowym** – obszar przy Wzgórzu Pałacowym, w północno-wschodniej części Zielonego Lasu,
- **Były Park Stillera** – usytuowany w południowej części miasta, na granicy z Zielonym Lasem,
- **Wzgórze Zbójników** – znajduje się w zachodniej części Zielonego Lasu, kilkadziesiąt metrów za wieżą kamienną. Otoczone jest od północy i południa głębokimi dolinami – Doliną Śmierci oraz Głęboką Przepaścią. Przy skrzyżowaniu drogi biegnącej Doliną Śmierci z drogą bitumiczną rośnie potężny dąb szypułkowy, zwany Dębem Zbójnika.

VORZÜGE DES WALDKOMPLEXES „GRÜNER WALD“

Der Sorauer Wald (Grüner Wald) ist der östliche Teil des Landkreises Żary von besonderem Naturreichtum. Einen Gebirgsvorlandcharakter verleihen ihm jahrhundertalte Buchen, die die Randbereiche von trockenen Tälern und feuchten Schluchten bewachsen. Er bezaubert mit seinem seltenen Pflanzenarten und dem vielfältig vom Gletscher geformten Relief. Dieses Gebiet bildet den wertvollsten Bereich der Sorauer Anhöhen (Wzniesienia Żarskie), in denen die höchste Erhebung der Woiwodschaft Lubuskie, Góra Żarska (227 m ü.d.M.), liegt. Naturbesonderheiten im Grünen Wald:

- **Bukowy Wądół/Buchenschlucht (Hollundergrund)** – ein Tal mit flachem, feuchten Boden und steilen Hängen, mit Rotbuchen bewachsen. Das Tal liegt nördlich von dem Wanderweg „Trzy Wieże” (Drei Türme), wenn man vom Feuerwachturm kommt.
- **Nadia-Quelle (Marsborn)** – ist infolge der Bergbauaktivitäten entstanden, liegt im südlichen Abschnitt des Wanderweges „Trzy Wieże” (Drei Türme) vom Feuerwachturm aus.
- **Überreste des Parkbaumbestandes auf dem Waldschloss-Berg** – Gelände am Waldschloss-Berg, im nordöstlichen Teil des Grünen Waldes.
- **Ehemaliger Stiller-Park** – gelegen im südlichen Stadtteil an der Grenze mit dem Grünen Wald
- **Raubschloss-Berg** – befindet sich im westlichen Teil des Grünen Waldes, einige Dutzend Meter hinter dem steinernen Turm (Bismarck-Warte). Er ist vom Norden und Süden von tiefen Tälern umgeben – Dolina Śmierci (Todestal) und Głęboka Przepaść (Tiefer Grund). An der Kreuzung des Todestales und der Asphaltstraße wächst eine mächtige Stieleiche, die „Dąb Zbójnika” (Raubrittereiche) genannt wird.

SZLAKI TURYSTYCZNE

Niezwykła przyroda, urozmaicona rzeźba terenu, zabytki historyczne oraz trasy turystyczne z miejscami postojowymi tworzą doskonałe warunki do uprawiania turystyki na obszarze Lasu Żarskiego. W okresie całego roku na leśnych ścieżkach spotkać można wielu entuzjastów joggingu, Nordic Walking, pieszych wędrowek i rowerowych wycieczek, a w okresie zimowym – także amatorów narciarstwa biegowego. Główne szlaki turystyczne na terenie Zielonego Lasu oznaczone są kolorami: czerwonym, czarnym i niebieskim. Istnieje również euroregionalna droga rowerowa z Żar do Żagania oraz ścieżka przyrodniczo-leśna.

Aktualnie istniejące szlaki:

- Szlak Trzech Wież (szlak czarny)
- Trasa „Przez żarską Arkadię” – Wzgórze Pałacowe (szlak niebieski)
- Szlak Rozbójników (szlak czerwony)
- Szlak pieszo-rowerowy: trakt pocztowy – leśniczówka
- Szlak Gwarków Żarskich

WANDERWEGE

Ungewöhnliche Natur, vielfältiges Relief, altertümliche Sehenswürdigkeiten und Wanderwege mit Rastplätzen bilden hervorragende Bedingungen für touristische Aktivitäten im Grünen Wald. Das ganze Jahr hindurch kann man auf den Waldwegen viele begeisterte Jogger, Nordic Walker, Wanderer und Radler antreffen, und im Winter kommen noch Liebhaber des Skilanglaufs hinzu. Die Hauptwanderwege im Grünen Wald sind rot, schwarz und blau markiert. Es gibt auch einen euroregionalen Radwanderweg von Żary nach Żagań und einen Natur- und Waldehrpfad. Gegenwärtig vorhandene Wanderwege:

- Szlak Trzech Wież / Drei-Türme-Wanderweg (schwarze Markierung)
- Trasa „Przez żarską Arkadię” / Wanderweg durch das Sorauer Arkadien – Waldschloss-Berg (blaue Markierung)
- Szlak Rozbójników / Raubritter-Wanderweg (rote Markierung)
- Fuß- und Radwanderweg: Poststraße – Försterei
- Szlak Gwarków Żarskich / Sorauer Knappen – Wanderweg

EDUKACJA LEŚNA

Na terenie Zielonego Lasu znajdują się dwie ścieżki edukacyjne:

- ścieżka przyrodniczo-leśna „Zielony Las”,
- ścieżka edukacyjna „Zielony Zakątek”.

WALDLEHRPFADE

Im Gebiet des Grünen Waldes gibt es zwei Lehrpfade:

- Natur- und Waldlehrpfad „Zielony Las” (Grüner Wald),
- Lehrpfad „Zielony Zakątek” (Grüner Winkel).

CIEKAWOSTKI O ZIELONYM LESIE

Czy wiesz, że?...

1. nazwa „Zielony Las” nawiązuje do zieleni rozwijających się liści drzew bukowych w okresie wiosennym.
2. w Zielonym Lesie znajduje się najwyższe wzniesienie całego województwa lubuskiego tzw. Żarska Góra o wysokości 227 m n.p.m.
3. w I połowie XX wieku w Zielonym Lesie istniała skocznia narciarska.
4. w XVIII wieku na terenie Zielonego Lasu istniał kompleks parkowo-pałacowy, wybudowany na zlecenie Erdmanna II von Promnitz.
5. nieopodal Wzgórza Pałacowego 3000 lat temu istniało grodzisko kultury łużyckiej.
6. w XIX wieku, w Zielonym Lesie istniało miejsce, w którym gromadzili się turyści i przy ognisku śpiewali pieśni ludowe (Euterpe).
7. aby poruszanie się po leśnych ścieżkach było bezpieczne, dla ułatwienia orientacji w terenie, wiele miejsc, drzew i kamieni narzutowych zyskało barwne nazwy, np. Euterpe, Dąb Telimena, Głaz Głos Lasu czy Kamień Miłości.
8. na terenach Zielonego Lasu przez niemal 114 lat wydobywano węgiel brunatny.
9. wieża kamienna jest jedną z 240–250 wybudowanych na całym świecie, na pamiątkę rocznicy urodzin Otto von Bismarcka.
10. będąc na górze wieży widokowej, przy dobrej pogodzie można zobaczyć najwyższy szczyt Karkonoszy – Śnieżkę.
11. jak głosi legenda, na szczycie Wzgórza Zbójnickiego, znajdowało się zamczysko rycerza-rabusia Kunona i jego żony.

BESONDERHEITEN AUS DEM GRÜNEN WALD

Wussten Sie, dass...

1. der Name „Grüner Wald” an das Grün der Buchenblätter im Frühling erinnert.
2. sich im Grünen Wald die höchste Erhebung der ganzen Woiwodschaft Lubuskie befindet, Żarska Góra (227 m ü.d.M.)
3. es in der ersten Hälfte des XX. Jh. im Grünen Wald eine Sprungschanze gab.
4. im XVIII. Jahrhundert im Gebiet des Grünen Waldes eine Schloss- und Parkanlage bestand, die auf Veranlassung von Erdmann II. von Promnitz gebaut wurde.
5. vor 3000 Jahren unweit des Waldschloss-Berges ein Burgwall der Lausitzer Kultur bestand.
6. es im XIX. Jh. im Grünen Wald einen Ort gab, wo sich die Wanderer um die Feuerstelle versammelten und Volkslieder gesungen haben (Euterpe).
7. man vielen Stellen, Bäumen und Findlingen zur besseren Orientierung im Sorauer Wald interessante Namen gegeben hat (Euterpe, Mannstein oder Stein der Liebe), damit das Wandern auf den Waldpfaden reibungslos verläuft.
8. man im Gebiet des Grünen Waldes fast 114 Jahre lang Braunkohle gefördert hat.
9. der steinerne Turm eines von 240–250 Bismarcktürmen ist, die man zu Ehren des deutschen Reichskanzlers Otto von Bismarck in der ganzen Welt errichtet hat.
10. man bei gutem Wetter von dem Aussichtsturm den höchsten Gipfel des Riesengebirges, die Schneekoppe, sehen kann.
11. sich der Sage nach auf dem Raubschlossberg die Burg des Raubritters Kuno und seiner Gattin befunden hat.

Nadleśnictwo Lipinki

ul. Budowlanych 21, 68-200 Żary

tel. +48 68 362 62 58, fax +48 68 362 62 54

www.lipinki.zielonagora.lasy.gov.pl, e-mail: lipinki@zielonagora.lasy.gov.pl

Forstamt Lipinki

ul. Budowlanych 21, 68-200 Żary

Tel. +48 68 362 62 58, Fax +48 68 362 62 54

Internet: www.lipinki.zielonagora.lasy.gov.pl; E-mail: lipinki@zielonagora.lasy.gov.pl

Ahoj, „Przygodo z Nysą”!

„Przygoda z Nysą” to projekt mający na celu zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-niemieckiego. IV etap projektu współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Interreg Polska-Saksonia 2014–2020.

Realizacja projektu umożliwi mieszkańcom terenów przygranicznych oraz turystom wykorzystanie Nysy Łużyckiej jako oznakowanego szlaku wodnego, po którym można poruszać się kajakiem lub pontonem. Do nieustannej dyspozycji turystów pozostają szlaki piesze, rowerowe oraz konne. Również miłośnicy Nordic Walkingu nie będą zawiedzeni, gdyż przygotowane dla nich trasy gwarantują dobrą zabawę i niezapomniane krajobrazy.

Przerwę w wycieczce można spędzić w specjalnie przygotowanych miejscach odpoczynku, a poruszanie się po regionie ułatwią ciekawe tablice turystyczne. Wybrane zabytki i godne uwagi atrakcje turystyczne zostały opisane na tablicach obiektowych, natomiast na dużych i małych tablicach znajdziecie Państwo mapy z przebiegiem szlaków oraz różne przydatne i ciekawe informacje.

Ahoj, „Abenteuer Neiße”!

Das „Abenteuer Neiße” ist ein Projekt zur touristischen Bewirtschaftung der polnisch-deutschen Grenzregion. Die IV. Phase des Projektes wird von den Mitteln des Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung im Rahmen des Programms INTERREG-Kooperationsprojekt Polen-Sachsen 2014–2020 mitfinanziert.

Die Umsetzung des Projekts ermöglicht es den Bewohnern der Grenzgebiete sowie den Touristen, die Lausitzer Neiße als eine gekennzeichnete Wasserstraße, auf der man sich mit einem Paddelboot oder einem Schlauchboot bewegen kann, zu nutzen. Zur andauernden Verfügung der Touristen stehen Wanderwege, Radwege sowie Reiterwege. Auch die Nordic-Walking-Fans werden nicht enttäuscht sein, weil die für sie vorbereiteten Routen einen guten Spaß und unvergessliche Landschaften garantieren.

Eine Pause in der Tour kann man auf den speziell vorbereiteten Rastplätzen verbringen und interessante touristische Schilder machen die Bewegung in der Region leichter. Die gewählten Denkmäler und bemerkenswerte Sehenswürdigkeiten sind in Objektschildern beschrieben worden, während auf großen und kleinen Schildern finden Sie Karten mit Wanderwegen und eine Vielzahl von nützlichen und interessanten Informationen.

Szlaki rowerowe Radwege

Początek lub koniec szlaku
Anfang und Ende der Route

Międzynarodowy Szlak Rowerowy
Internationale Radroute

Szlak rowerowy – jedź prosto
Radroute – Geradeausfahren

Tabliczka mówiąca, że jest to odcinek szlaku pieszego przejeźdnego dla rowerów
Routenbeschilderung im Information, dass dieser Gehweg auch für den Radverkehr bestimmt ist

Szlak rowerowy – skręt w lewo
Radroute – Linksabbiegen

Tabliczka kierunkowa z dystansem do celu
Radwegweisung mit Zeitangabe, wann das Ziel erreicht wird

Uwaga! Szlaki rowerowe w Polsce to nie drogi rowerowe i niektóre odcinki mogą być trudne do pokonania. Wszystkie szlaki piesze są przejezdne dla rowerów.
Achtung! Fahrradrouten in Polen sind keine Radwege. Einige Abschnitte können schwer zu überwinden sein. Alle Wanderwege sind passierbar für Fahrräder.

Szlaki konne Reitwege

Szlak konny
Reitweg

Szlak skreca w lewo
Route biegt links ab

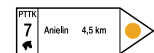
Początek lub koniec szlaku
Anfang und Ende der Route

Uwaga! Nie zgub szlaku
Achtung! Nicht von der Route wegfahren

Postój lub popas
Parkplatz

Tabliczka kierunkowa z dystansem do celu
Radwegweisung mit Zeitangabe, wann das Ziel erreicht wird

Szlaki piesze Gehrouten

Początek lub koniec szlaku
Anfang und Ende der Route

Szlak pieszy – idź prosto
Die Route – geradeausgehen

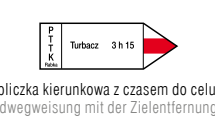
Szlak skreca
Die Route biegt ab

3 szlaki idą prosto, a jeden skreca w prawo
3 Routen führen geradeaus und eine biegt recht ab

Uwaga! Nie zgub szlaku
Achtung! Nicht von der Route wegfahren

Tabliczka kierunkowa z czasem do celu
Radwegweisung mit der Zielentfernung

Szlaki kajakowe Kajakroute

Znaki umieszczone są przy brzegu na drewnianych konstrukcjach. Hinweisse sind am Ufer auf Holzkonstruktionen gebracht.

Odległość w kilometrach do końca szlaku – podana malejąco
Entfernung in km, absteigend

Miejsce wodowania
Wasserungstelle

Miejsce dobijania
Anlaufstelle

Pale/betonowe płyty w dniu Holz- und Betonhindernisse im Flusslauf

Elektrownia wodna
Wasserkraftwerk / Wehr

Miejsce biwaku
Zeitplatz

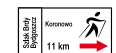
Trasy Nordic Walking Nordic Walking Routes

Początek lub koniec trasy
Anfang und Ende der Route

Znak trasy idź prosto/skreca
Die Route geradeausgehen/biegt ab

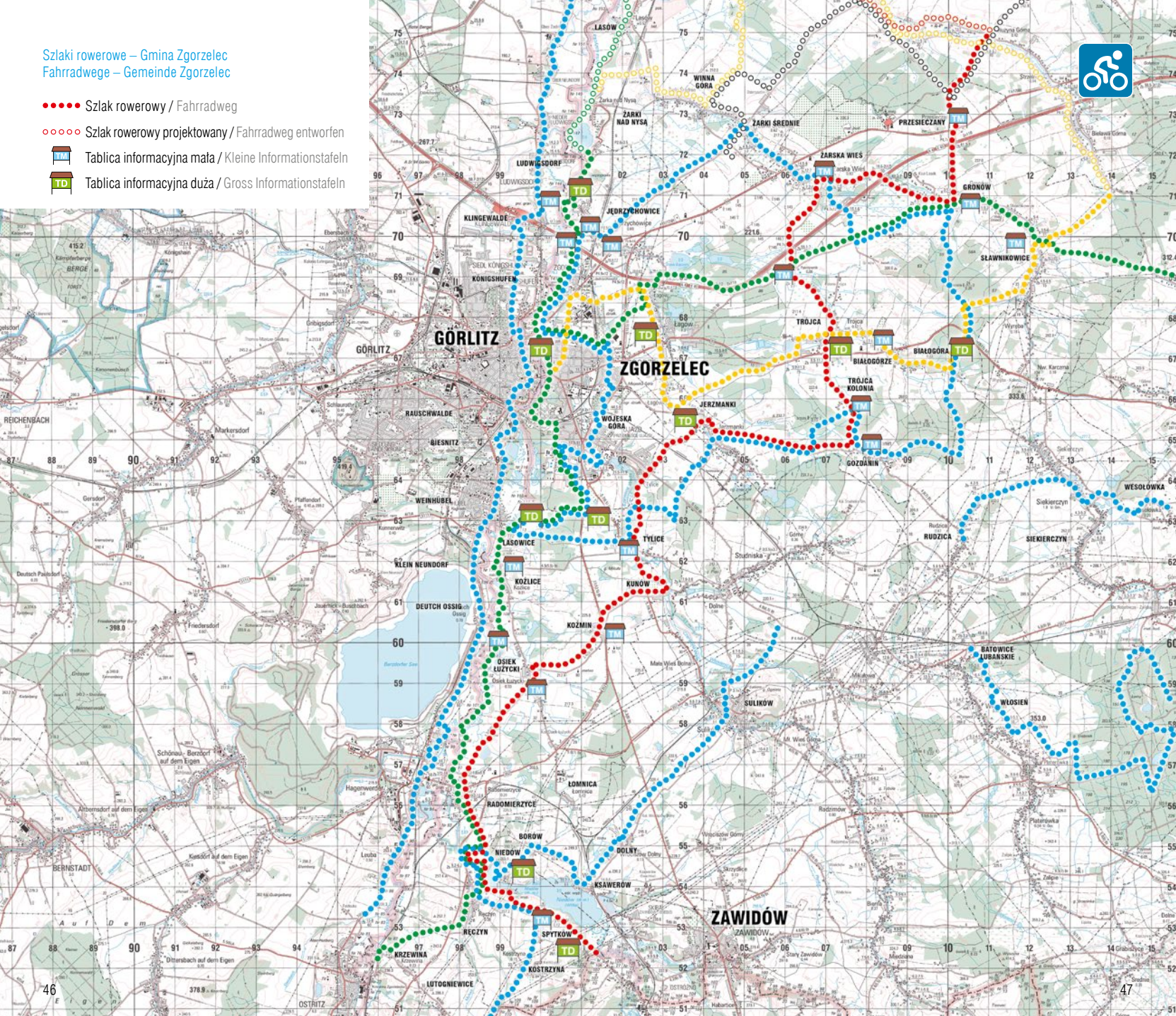
Tabliczka kierunkowa z dystansem do celu
Radwegweisung mit Zeitangabe

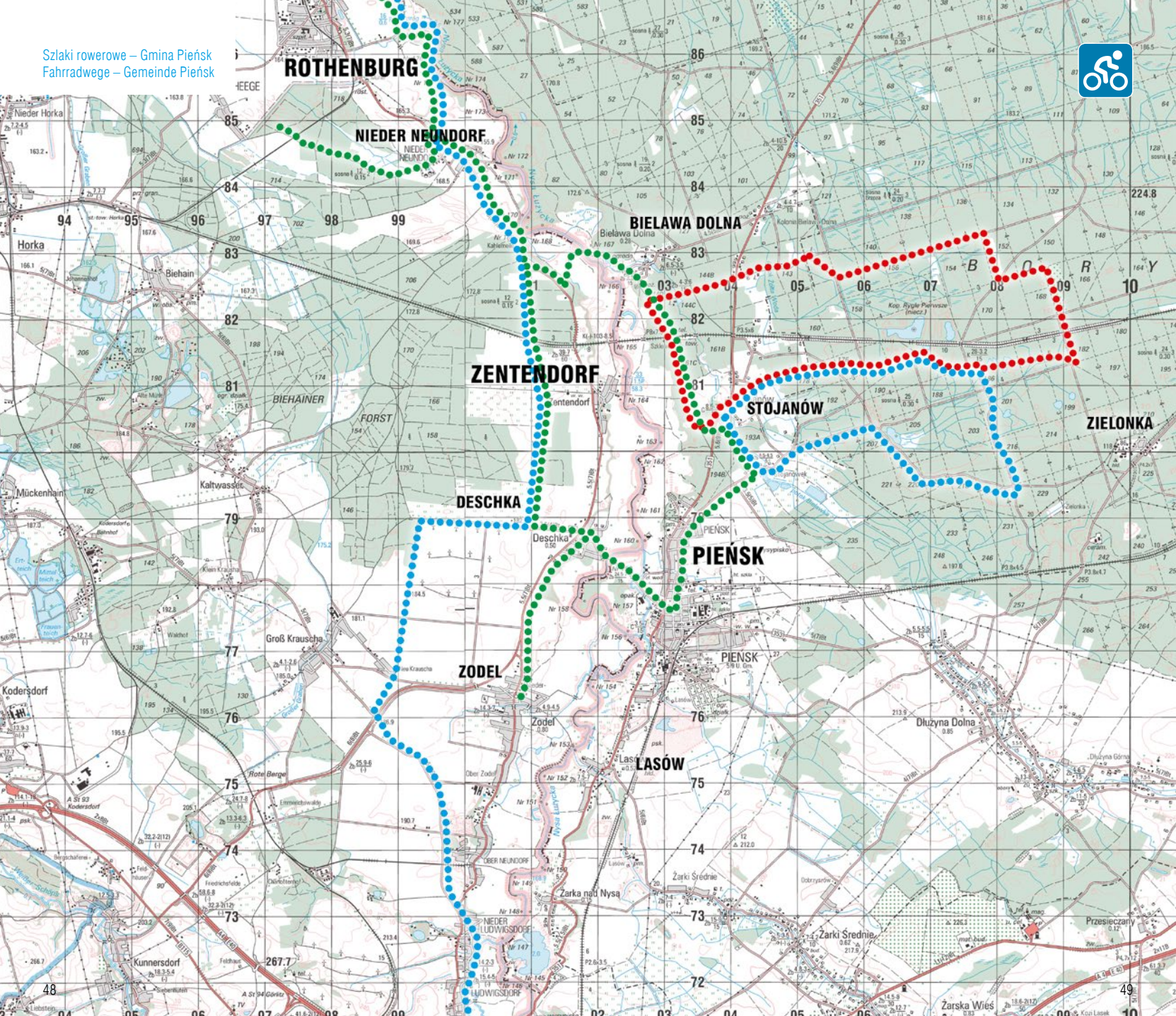
Uwaga! Kolor szlaku nie oznacza stopnia jego trudności. Achtung! Farbe Wanderwege bedeutet nicht, dass der Schwierigkeitsgrad.

Szlaki rowerowe – Gmina Zgorzelec
Fahrradwege – Gemeinde Zgorzelec

- Szlaki rowerowy / Fahrradweg
- Szlaki rowerowy projektowany / Fahrradweg entworfen
- Tablica informacyjna mała / Kleine Informationstafeln
- Tablica informacyjna duża / Gross Informationstafeln

Szlaki rowerowe – Powiat Żarski:

- 1) niebieski – granica powiatu – Chocicz – Lutol – Lubsko – Świbinki – Drzeniów – Grabów – Chlebice – Dębinka – Zajęczek – Przewóz – długość 71,5 km
- 2) czerwony – Żary – Kunice Żarskie – Mirostowice Dolne – Mirostowice Górne – Drozdów – Bogumiłów – Janików – Żaków – Okalenice – Włostowice – Czaple – Nowe Czaple – Żarki Małe – Wicina – długość 60 km
- 3) czarny – Zasieki/Forst – Marlanka – Brody–Biec – Mierków – Raszyn – Górzyn – Lutol – Tuchola Żarska – Wicina – granica powiatu – długość 50 km
- 4) zielony – granica powiatu – Janiszowice – Zasieki – Brożek – Olszyna – Bukowina – Siedlec – Kamienica – Buczyny – Żarki Wielkie – Łęknica – Przysieka – Przewóz – Bucze – Dobrzyń – Sobolice – granica powiatu – długość 75 km
- 5) żółty 1 – Szczepanów granica powiatu – Siodło – Żary – Kadłubia – Surowa – Biedrzychowice – łączy się z czarnym szlakiem – długość 29 km
- 6) żółty 2 – łączy szlak niebieski przez Nową Rolę ze szlakiem zielonym pieszym przejezdny dla rowerów – długość 7 km
- 7) żółty 3 – łączy szlak zielony z Łęknicy ze szlakiem czerwonym w Nowych Czaplach – długość 4 km

Fahrradwege – Landkreis Żary:

- 1) blau – Grenze des Landkreises – Chocicz – Lutol – Lubsko – Świbinki – Drzeniów – Grabów – Chlebice – Dębinka – Zajęczek – Przewóz – Länge 71,5 km
- 2) rot – Żary – Kunice Żarskie – Mirostowice Dolne – Mirostowice Górne – Drozdów – Bogumiłów – Janików – Żaków – Okalenice – Włostowice – Czaple – Nowe Czaple – Żarki Małe – Wicina – Länge 60 km
- 3) schwarz – Zasieki/Forst – Marlanka – Brody – Biec – Mierków – Raszyn – Górzyn – Lutol – Tuchola Żarska – Wicina – Grenze des Landkreises – Länge 50 km
- 4) grün – Grenze des Landkreises – Janiszowice – Zasieki – Brożek – Olszyna – Bukowina – Siedlec – Kamienica – Buczyny – Żarki Wielkie – Łęknica – Przysieka – Przewóz – Bucze – Dobrzyń – Sobolice – Länge 75 km
- 5) gelb 1 – Szczepanów Grenze des Landkreises – Siodło – Żary – Kadłubia – Surowa – Biedrzychowice – Verbindung mit dem schwarzen Weg – Länge 29 km
- 6) gelb 2 – Verbindung des blauen Weges über Nowa Rola mit dem grünen Wanderweg, der auch für Räder befahrbar ist – Länge 7 km
- 7) gelb 3 – Verbindung des grünen Weges aus Łęknica mit dem grünen Weg in Nowe Czaple – Länge 4 km

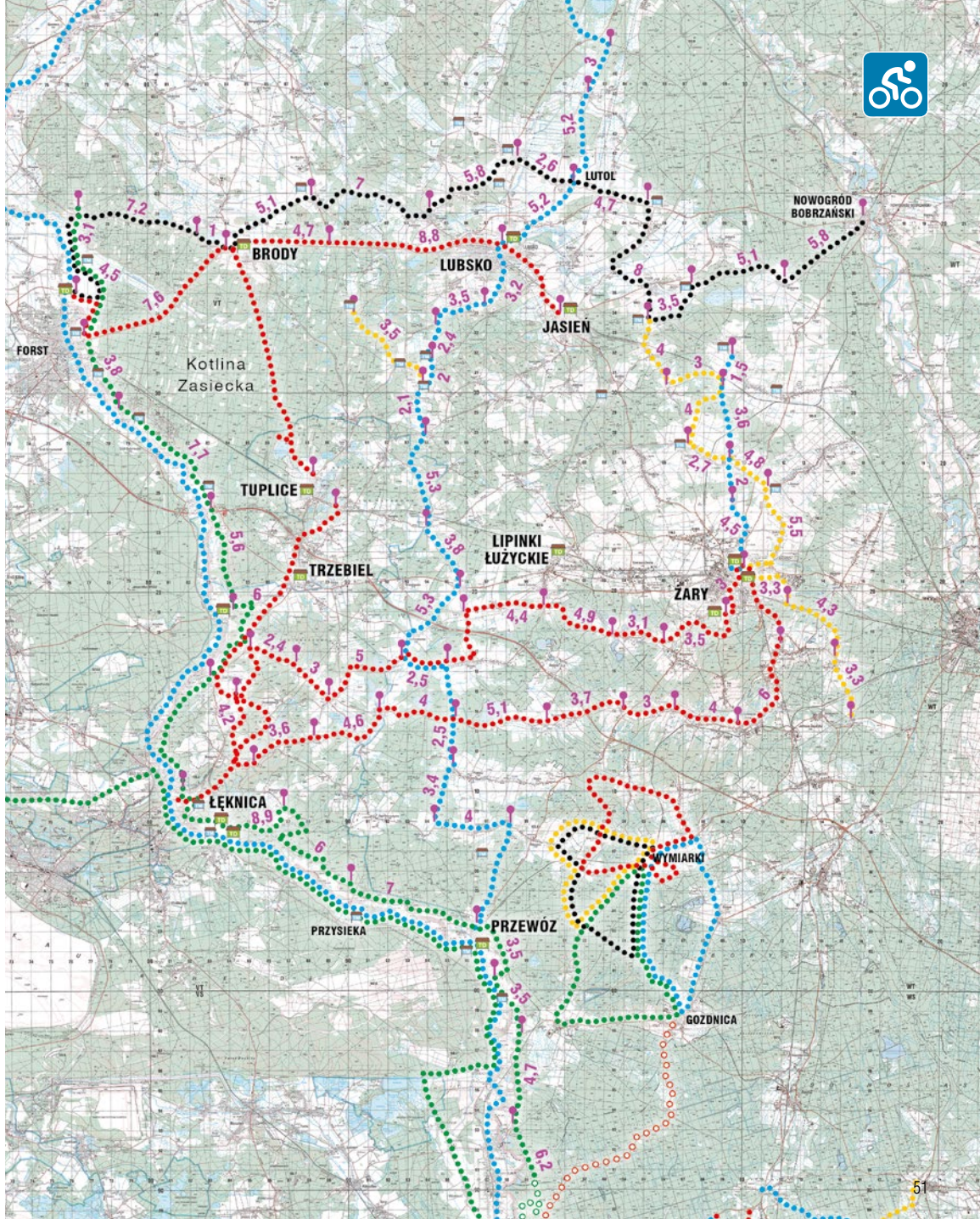
●●●● Szlak rowerowy / Fahrradweg

📍 Punkt orientacyjny / Lokalisation

5,2 Odległość (km) / Entfernung (km)

📄 Tablica informacyjna mała / Kleine Informationstafeln

📄 Tablica informacyjna duża / Gross Informationstafeln

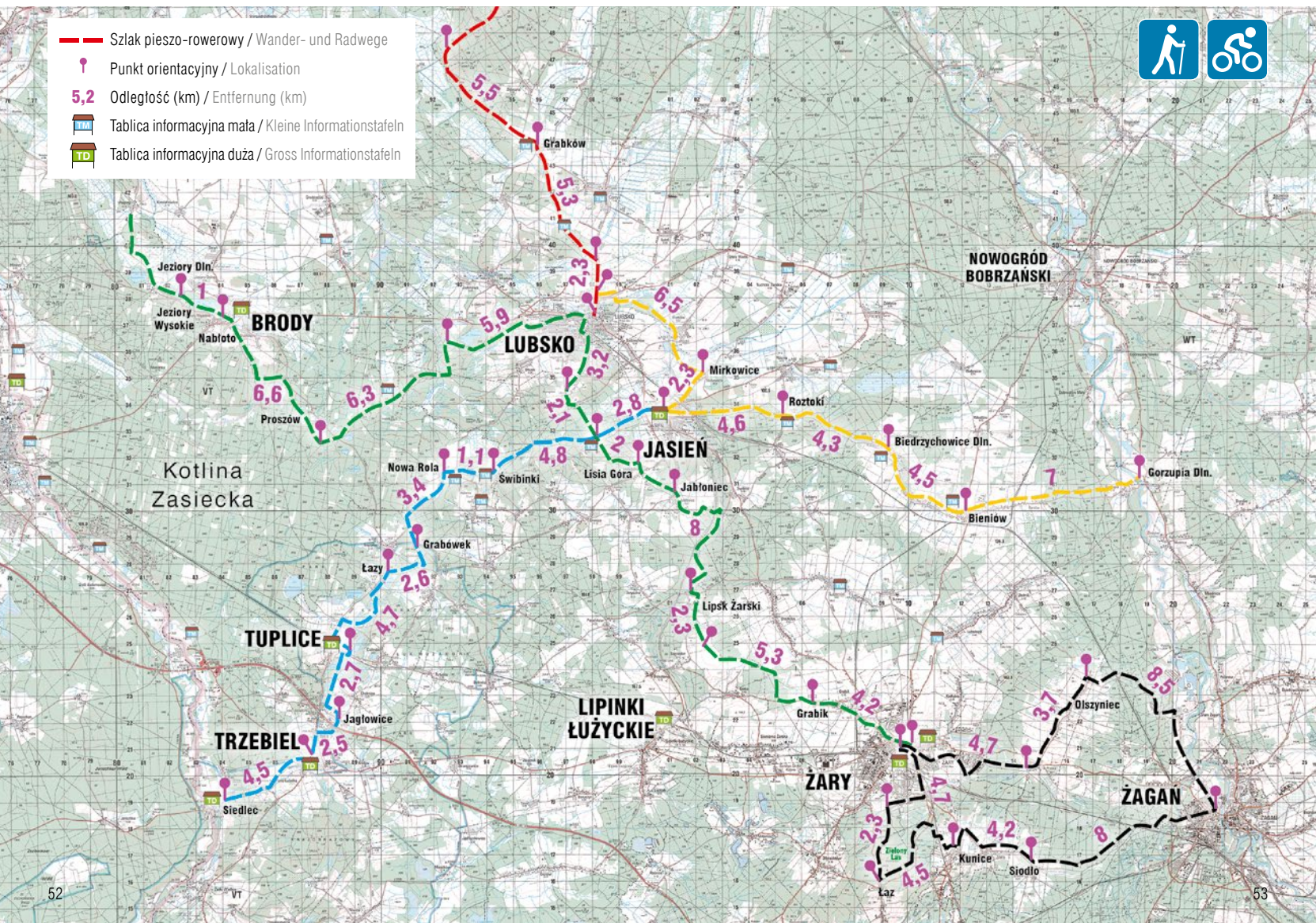

Szlaki pieszo-rowerowe – Powiat Żarski:

- 1) LB 3060 czerwony – Lubsko – Osiek – Grabków – Dychów – długość 14 km
- 2) LB 3067 żółty – Lubsko – Wicina – Biedrzychowice – Bieniów – Gorzupia Dolna – długość 28,5 km
- 3) LB 3086 zielony – Żagan – Żary – Lubsko – Brody – Gubin – długość 67 km
- 4) LB 3092 czarny – Żary – Zielony Las – Siodło – Żagań – długość 16,5 km
- 5) czerwony – Żary – Olbrachtów – Niwica – Żarki Wielkie – Park Mużakowski – Łęknica – długość 45 km
- 6) niebieski – Jasień – Nowa Rola – Tuplice – Trzebiel – Siedlec – długość 25,2 km
- 7) zielony – łączy Siedlec z niebieskim szlakiem z Jasienia i czerwonym do Łęknicy.

Wander- und Radwege – Landkreis Żary:

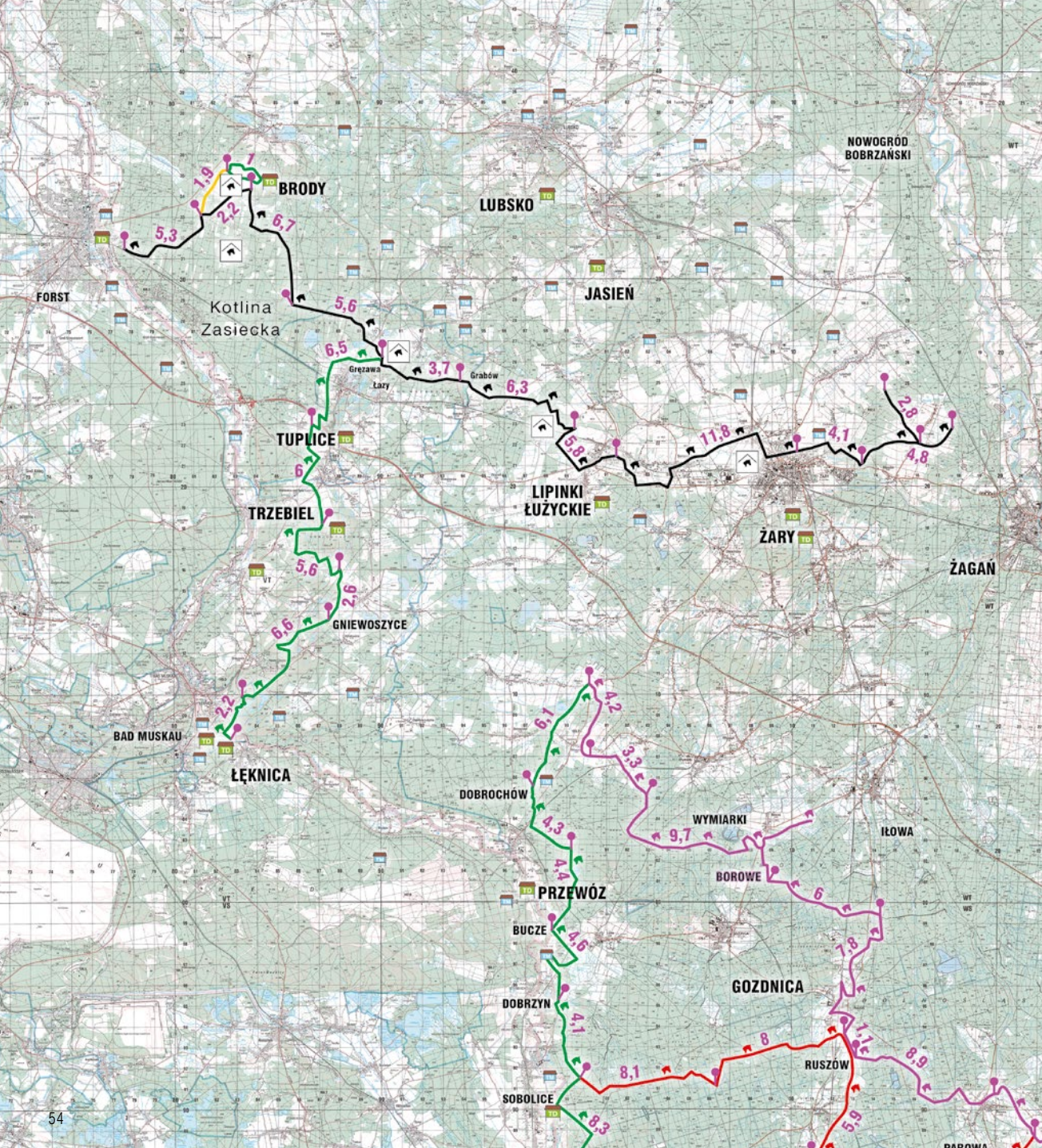
- 1) LB 3060 rot – Lubsko – Osiek – Grabków – Dychowo – Länge 14 km
- 2) LB 3067 gelb – Lubsko – Wicina – Biedrzychowice – Bieniów – Gorzupia Dolna – Länge 28,5 km
- 3) LB 3086 grün – Żagan – Żary – Lubsko – Brody – Gubin – Länge 67 km
- 4) LB 3092 schwarz – Żary – Zielony Las – Siodło – Żagań – Länge 16,5 km
- 5) rot – Żary – Olbrachtów – Niwica – Żarki Wielkie – Muskauer Park – Łęknica – Länge 45 km
- 6) blau – Jasień – Nowa Rola – Tuplice – Trzebiel – Siedlec – Länge 25,2 km
- 7) grün – Verbindung von Siedlec mit dem blauen Weg aus Jasień und mit dem roten nach Łęknica.

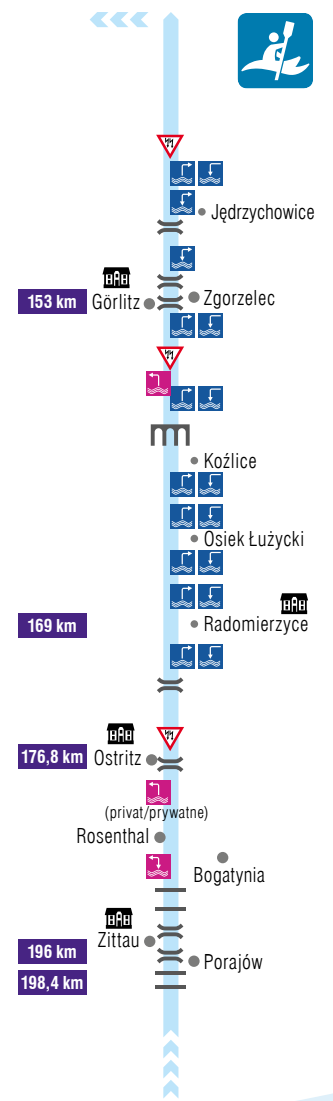
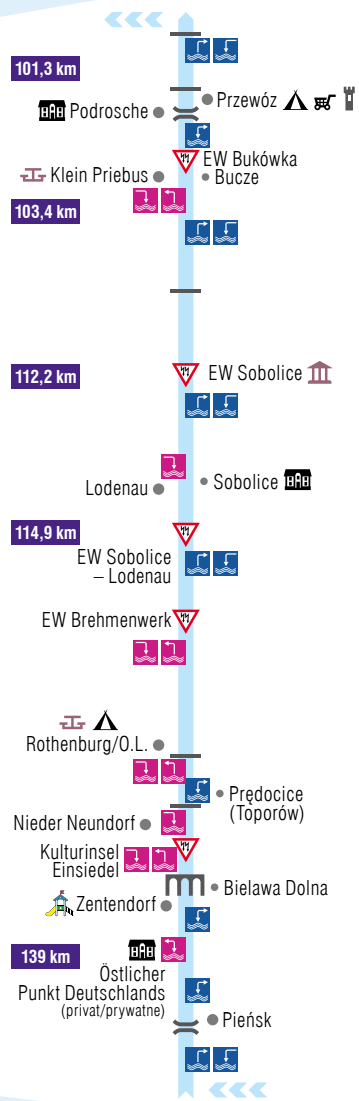
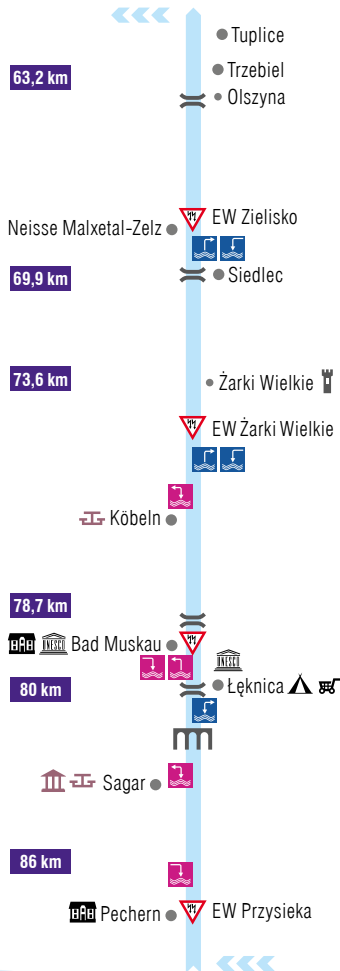
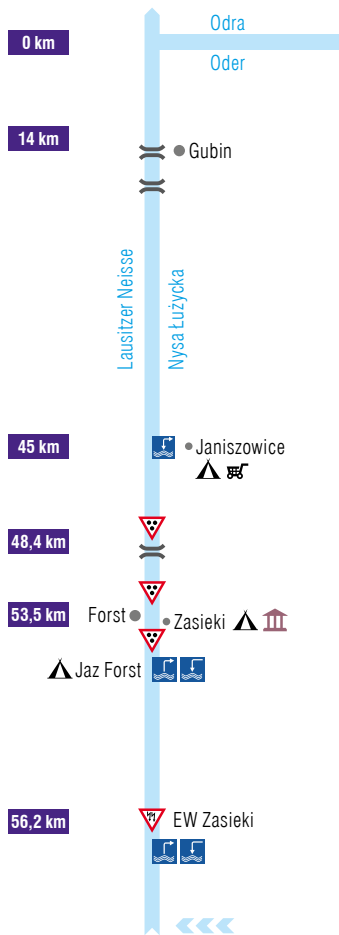

Szlaki konne – Powiat Żarski Reitwege – Landkreis Żary

- Szlaki konne /
Reitweg
- Punkt orientacyjny /
Lokalisation
- 5,2** Odległość (km) /
Entfernung (km)
- Postój lub popas /
Parkplatz
- Tablica informacyjna mała
/ Kleine Informationstafeln
- Tablica informacyjna duża
/ Gross Informationstafeln

Legenda Legende

- Miejsce wyjścia/wejścia do wody po stronie polskiej związane z ominięciem przeszkody Ein- und Ausstiegsstellen auf polnischer Seite mit Umtragen
- Miejsce wyjścia/wejścia do wody po stronie niemieckiej związane z ominięciem przeszkody Ein- und Ausstiegsstellen auf deutscher Seite mit Umtragen
- Miejsce wyjścia/wejścia po stronie polskiej Ein- und Ausstiegsstellen auf polnischer Seite
- Miejsce wyjścia/wejścia po stronie niemieckiej Ein- und Ausstiegsstellen auf deutscher Seite

- Most-kładka/most kolejowy Fußgänger-brücke/Bahnbrücke
- Próg rzeczny Sohlabsturz
- Elektrownia wodna Wasserkraftwerk
- Pale/betonowe płyty w dnie Holz- und Betonhindernisse im Flusslauf

- 187 km Odległość w kilometrach do końca szlaku (malejąco) Entfernung in km, absteigend
- Sklep Geschäft
- Miejsce odpoczynku Rastplatz
- Wieża Turm
- Miejsce biwaku Zeltplatz
- Mini Muzeum Mini Museum

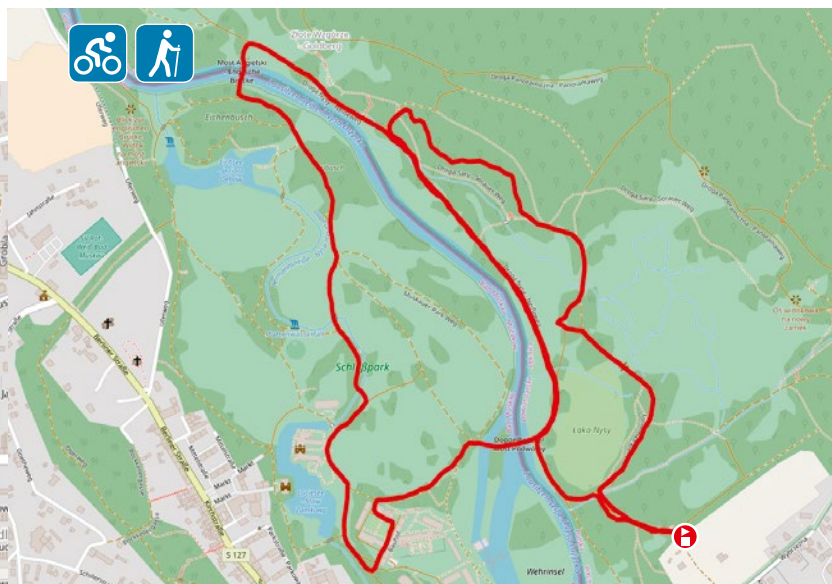
- Park Mużakowski Muskaauer Park
- Atrakcja turystyczna/ zabytek Sehens-würdigkeit
- Park rozrywki Erlebnispark

Lubsko – trasa Nordic Walking wokół Zalewu Karaś – 2,1 km

Lubsko – Nordic Walking Route um die Zalew Karaś herum – 2,1 km

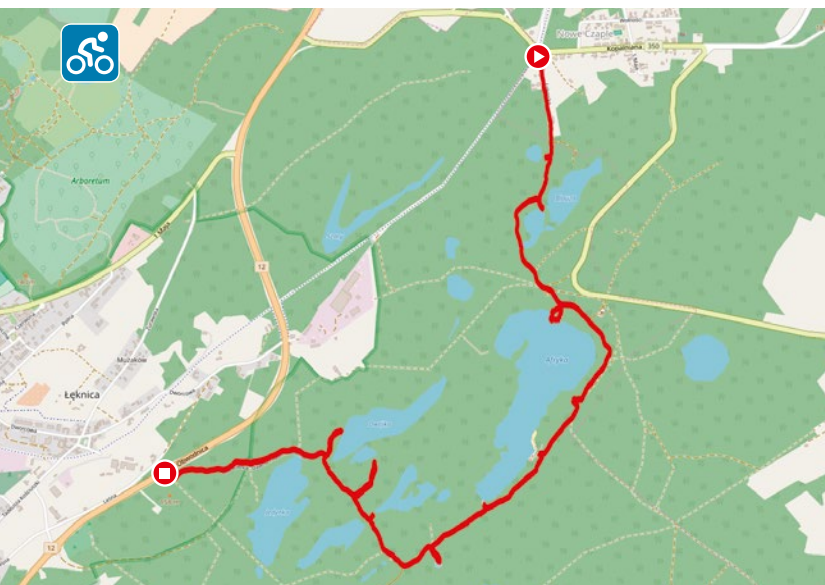
Traseo.pl: 3057

Park Mużakowski – spacer 1 (Łęknica, Bad Muskau) – 5,6 km

Muskauer Park – die Bummel 1 (Łęknica, Bad Muskau) – 5,6 km

Traseo.pl: 30277

Geosćieżka „Dawna kopalnia Babina” Łęknica – Nowe Czaple – 5,9 km

Geotouristischen Strecke „Dawna kopalnia Babina” Łęknica – Nowe Czaple – 5,9 km

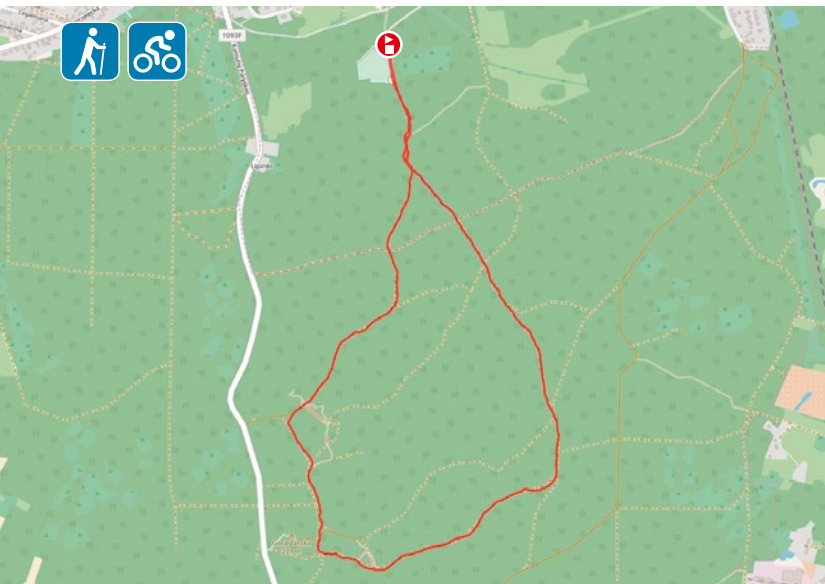
Traseo.pl: 30272

Park Mużakowski – spacer 2 (Łęknica, Bad Muskau) – 5,7 km

Muskauer Park – die Bummel 2 (Łęknica, Bad Muskau) – 5,7 km

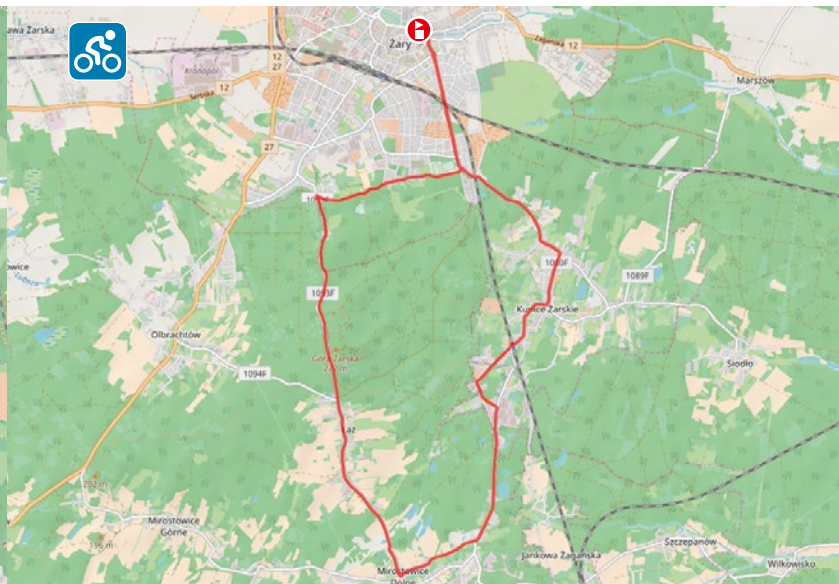
Traseo.pl: 30279

Żary – czerwona trasa
Nordic Walking – 5,8 km

Żary – Rote Nordic Walking Route
– 5,8 km

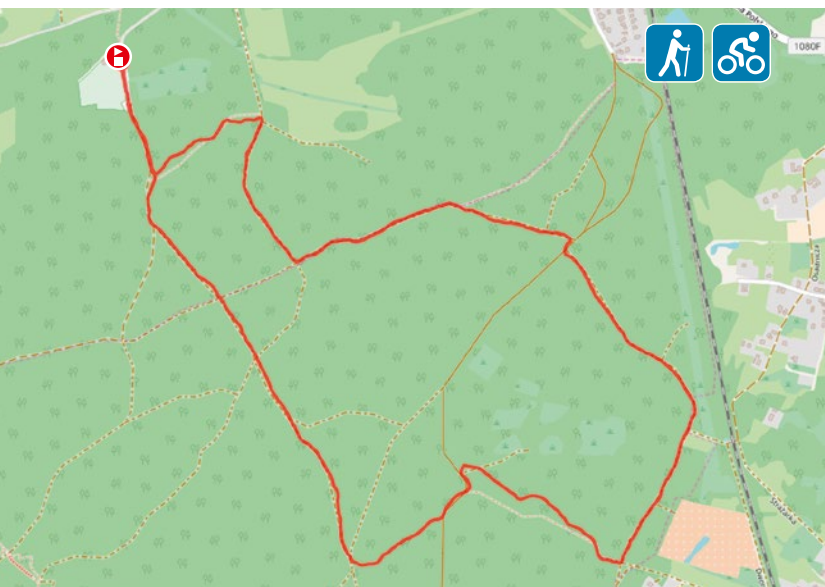
500m
Traseo.pl: 28425

Żary – Zielony Las
– rowerem po okolicy – 20,4 km

Żary – Grüner Wald – mit dem Fahrrad
in der Umgebung – 20,4 km

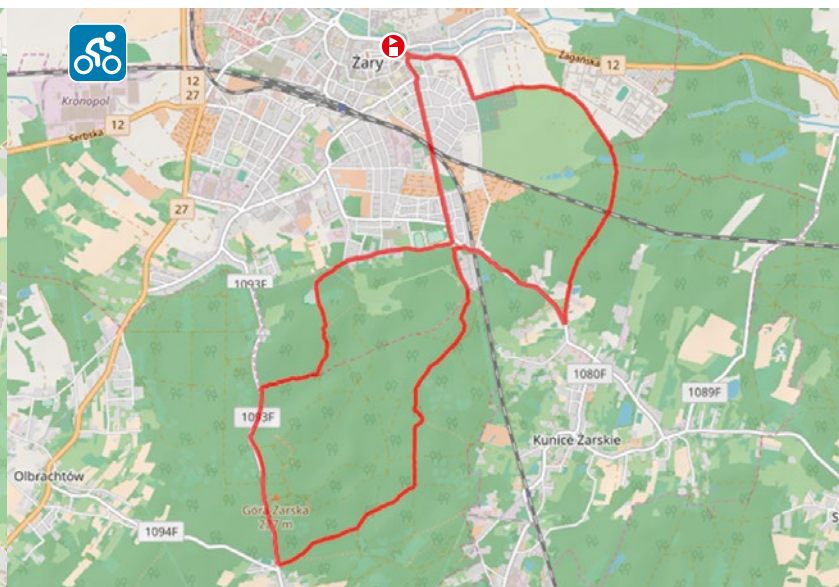
1km
Traseo.pl: 29950

Żary – niebieska trasa
Nordic Walking – 6,4 km

Żary – blaue Nordic Walking Route
– 6,4 km

200m
Traseo.pl: 28426

Żary – Zielony Las
– rowerem po lasach – 17,7 km

Żary – Grüner Wald – mit dem Fahrrad
durch den Wald – 17,7 km

1km
Traseo.pl: 30276

Partnerzy projektu / Projektpartner:

Nadleśnictwo Lipinki

Interreg
Polska-Sachsen

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska-Saksonia 2014–2020. / Das Projekt wird von der Europäischen Union im Rahmen des Kooperationsprogramms INTERREG Polen-Sachsen 2014–2020 mitfinanziert.

ISBN 978-83-7518-877-6